

"ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ..

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ καὶ ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 19ου — 22ου ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελίς
— Ἀποστολὴ τῆς ΝΕΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ καὶ τοῦ Ἡγέ- του της. Ἐγκαίρως δημιουργία προϋποθέσεων ἐξασφαλι- ζουσῶν τὴν ἐκλογικὴν νίκην. Ἀνασύνταξις ὁλοκλήρου τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως. Ἀφύπνισις νέων δυνάμεων.	277 213
— ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ τάξις ἐξ ἀφορ- μῆς τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Νέας Κυβερνήσεως.	218
— ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ. Ἀπογραφή μιᾶς κληρονομίας. Τὸ Κυ- πριακόν	222
— Ἡ ἐξωτερικὴ μας πολιτικὴ. Δυνταὶ Συμμαχίαι. ΝΑΤΟ Οὐδετερότης. Ἀνατολικὸς Συνασπισμός.	228
— Ἑλληνο - Τουρκικὰ	216
— Περὶ Εἰρηρικῆς συνυπάρξεως.	217
— ΕΚΛΟΓΑΙ. Ἡ δὲ ἀτομικὸν ψηφοδεκτίον ψη- φορία. Ἐκλογικὰ συστήματα. Συνθῆκαι ἐκλογικαὶ καὶ ἡθῆ. Ἀντισυνταγματικότης ἀναλογικῆς	230
— ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΣΤΕΝΟΤΗΣ. Ἐπίκαιρα Οἰκονομικὰ προβλήματα	237
— Ἡ Ἀγροτικὴ Οἰκονομία τῶν Ἀθηνῶν	239
— Ἡ διὰ τοῦ Κεφαλαιοκρατικοῦ καθεστώτος ἐνημερία.	242
— ΔΗΜ. ΜΑΞΙΜΟΣ (Νεκρολογία)	243
— ΔΙΕΤΙΑ τῶν ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ.	243

ΕΤΟΣ Β'. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ καὶ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1955 ΦΥΛΛΑ 19 — 22

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΝ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗ

Ἐπιμελεία ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

π. Βουλευτοῦ - Διηγητοῦ

Ἀρχαγασκίου 4 Πλατεία ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ (Τηλέφ. 23.191)

ΓΡΑΦΕΙΑ

(Παραπλεύρως Παλαιοῦ Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν)

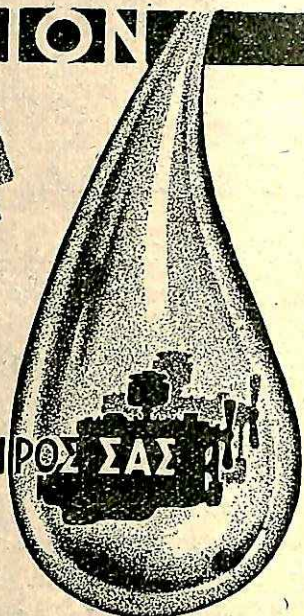
ΑΘΗΝΑΙ

Το ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΟΝ

σου

ΔΙΠΛΑΣΙΑΖΕΙ

ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΗΡΟΣ ΣΑΣ

ΠΡΟΪΟΝ ΤΗΣ:

ESSAR
Σ. ΡΕΣΤΗΣ & ΣΙΑ

OFFICINE GALILEO

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

FIRENZE, SPEZIA, BATTAGLIA, MILANO, MARGHERA, TARANTO

ΠΡΟΪΟΝΤΑ :

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ :

- Όργανα έλέγχου και μετρήσεως, εργαστηριακά και βιομηχανικά.
- Ήλεκτρικοί γνώμονες.
- Όργανα ύψηλης τάσεως μέχρι 260.000 Βόλτ.
- Πίνακες έλέγχου και χειρισμών.
- Έγκαταστάσεις μετρήσεως μονώσεως μέχρι 1.000.000 Βόλτ.
- Τηλέγραφοι Μηχανών, όργανα πλεύσεως, ήλεκτρικός εξοπλισμός πλοίων.
- Ήλεκτροδιαγνωστικά καταγραφικά μηχανήματα.
- Ραδιοπομποί.
- Σταθμοί ήλεκτροακουστικού έλέγχου φραγμάτων.

ΟΠΤΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ :

- Φακοί πάσης φύσεως, διόπτραι κλπ.
- Φωτογραφικά μηχαναί.
- Φωτογραφικά μηχανήματα μεγάλης ακριβείας.
- Μικροσκόπια, ζυγοί αναλύσεων και πάσης φύσεως όπτικά όργανα εργαστηρίων.
- Προβολείς διά πλατείας, εργοστάσια κλπ.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ :

- Μηχανικά κατασκευαί ακριβείας.
- Ήλεκτρομηχανικά κατασκευαί.
- Μηχανήματα κλωστοϋφαντουργίας πάσης φύσεως.
- Κοπτικά και ραπτικά μηχαναί.
- Μηχανήματα έλέγχου άντοχής υλικών.
- Διαχωριστήρες έλαιου.

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ και ΟΡΓΑΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΛΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ κ. λ. π.

Αντιπρόσωποι έν Ελλάδι
«ΓΑΛΙΛΑΙΟΣ»

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Ήλεκτρισμού
δδός Στουρνάρα 36 - Αθήναι - Τηλέφ. 53.872

(Η βραδύτης της κυκλοφορίας του τεύχους προήλθε έκ της παρεμπέ-
σούσης απεργίας των τυπογράφων και των πολιτικών έξελίξεων).

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 49.25106d

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ. 45568

ΕΛΛΗΝΟ - ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 2
ΑΘΗΝΑΙ

ΑΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΘΥΡΙΔΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Αί υπηρεσίαι Καταθέσεων Ταμειυτηρίων και Θυρίδων
λειτουργοῦν καθ' ἐκάστην καὶ τὸ ἀπόγευμα

ΩΡΑΙ 5 - 7½

ΤΗΛΕΦΩΝΑ:

ΚΕΝΤΡΟΥ	30871 καὶ 30872
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ	30873
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ	27325

“ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ,”

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ καὶ ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΤΟΣ Β'
Δραγατσάνιου 4 ΠΑΝΑΓ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗ Φύλλον 19 - 22
(Πλατεία ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ) "Εκδόσις Δεκαπενθήμερος (Σελ. 213 - 244)
ΑΘΗΝΑΙ ὑπὸ ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Σεπτεμβρίου-Οκτω-
Τηλ. 23.191 π. Βουλευτοῦ βρίου 1955

30 Ὀκτωβρίου 1955

Ἀπὸ δύο περίπου ἐτῶν αἱ στήλαι αὗται κηρύσσουν τὴν ἀνάγκην ἀνασυντάξεως τῆς Ἐθνικοφρονος παρατάξεως ἐν ὅψει τῆς προσεχοῦς ἀποφασιστικῆς ἐκλογικῆς μάχης πρὸς τὸν Ἀριστερισμόν. Πιστεύοντες ὅτι ἀπὸ τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης αὐτῆς, διεξαχθησομένης ὑπὸ ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς συνθήκας ἐκτάκτου κρισιμότητος, θὰ ἐξαρτηθῶσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ μέλλον καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς χώρας, δὲν ἐκουράσθημεν τονίζοντες ὅτι ὁλόκληρον τὸ πολιτικόν μας θέμα δὲν συνίσταται σήμερον εἰς ἄλλο τι, παρὰ εἰς τὸ πῶς θὰ δημιουργηθῶσιν ἐγκαίρως ὅλαι αἱ προϋποθέσεις ἐκεῖναι αἵτινες θὰ ἐξασφαλίσουν καὶ πάλιν τὴν νίκην τῆς Ἐθνικοφρονος μερίδος τοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1953, καὶ ἐντεῦθεν καθίστα τὴν ἀνασύνταξιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπαραίτητον. Ὁξεῖται ἐσωτερικαὶ ἀντιθέσεις εἰς τὰ στέρνα τοῦ Συναγερμοῦ, ὡς καὶ τῆς ὕγειοῦς Ἐθνικῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἀπαθλίωσις τῶν μικροαστικῶν μαζῶν, ἐξάρθρωσις τοῦ διοικητικοῦ συστήματος, βαθεῖται ἠθικῆς φύσεως ἀναταράχαι καὶ ἀλλεπάλληλα πλήγματα εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ὑπερηφάνειαν καθίστων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐμφανὲς ὅτι ὑπὸ τὸ ἴδιον καθεστῶς τῆς ἐθνικῆς ἡγεσίας, θὰ ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν νίκην. Ἡ νεωτέρα στρατηγικὴ τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐξ ἄλλου καὶ τὸ διαγραφόμενον ὁλονὲν ἐντονώτερον διεθνὲς κλίμα «κατευνασμοῦ» ἐπεξέτεινον ἀκόμη εὐρύτερον τὰς πνευματικὰς καὶ πολιτικὰς διαβρώσεις τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὑπερφαλάγγιζον διαρκῶς περισσότερο τὰς θέσεις τῆς ἐθνικοφρονος παρατάξεως.

Εἰς ταῦτα ἦλθον νὰ προστεθοῦν κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας, ἡ ἀσθένεια τοῦ στρατάρχου Παπάγου, καὶ ἡ πλήρης ἐκ τούτου ἀποτελμάτωσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ δεινὴ ἀπογοήτευσίς τῃ οὖ Ἐθνικοφρονος ἐξ ὧν διεδραματίσθησαν εἰς τὸν Ο.Η.Ε. τὴν Κωνσταντινὴν καὶ τὴν Σμύρνην. Καὶ ὡς ἂν ἡ Μοῖρα νὰ ἤθελε νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ὑφισταμένου καθεστώτος ἐν τῇ ἡγεσίᾳ τοῦ Συναγερμοῦ, ἀνῆρπασε εἰς τὴν κρισιμωτέραν ἀκριβῶς στιγμήν, τὸν ἡγέτην τοῦ ἀφίσασα τοὺς δύο κατὰ σειράν προβαδίσματος ἐπομένους ἀρχηγοὺς νὰ διαπληκτίζωνται καὶ ἀντιδικῶσι πρὸς ἀλλήλους διὰ τὴν πολιτικὴν του κληρονομίαν.

Τὸ Ἔθνος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εὐαίσθητον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν σιωπηλὴν τοῦ θανάτου μεγαλοπρέπειαν, ἡσθάνθη εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς του τὸ ἄκοσμον τῶν περὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς «φλωρεντιανῶν μηχανορραφῶν» ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν ἔλειψαν παρὰ τὸ σιτέτο καὶ ὁ καφές. Ὁ ἀποτροπιάσμος ἀπετελείωσεν ὅ,τι ἀφῆκεν ἄθικτον τὸ πένθος.....

Ὅλαι αἱ προϋποθέσεις μιᾶς προσεχοῦς συμφορᾶς, διὰ τὴν ἐθνικόφρονα Ἑλλάδα εἶχον οὕτω συμπληρωθῇ. Χωρὶς ἐνότητα, χωρὶς σύμβολα, χωρὶς κᾶν ἐλπίδα, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἀλληλουχίαν περιστάσεων ἀπαθλιώσεως καὶ ἐθνικῶν ἀπογοητεύσεων, ἐσυρόμεθα πρὸς ἓνα ἐκλογικὸν στίβον ὅπου θὰ συνηντῶμεν — ἀδιάφορον ὑπὸ ποῖον σχῆμα καὶ ὄνομα — τὴν Ἀριστερὰν ἠνωμένην εἰς τὰς μάζας, ὅσονδήποτε καὶ ἂν προέβαλλε τεμαχισμένη εἰς τὴν ἡγεσίαν της. Διότι ἐκείνην μὲν θὰ ἠγωνεν ἡ ἀντίδρασις κατὰ μιᾶς ἀφορήτου καταστάσεως, ἐνῶ τὰς τάξεις τῆς ἐθνικοφροσύνης διέσπα ἡ ἀπογοήτευσις καὶ αἱ πάσης προελεύσεως «σφραγίδες» καὶ φιλοδοξίαι.

Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων ἦλθε νὰ δώσῃ τέρμα ἡ Βασιλικὴ πρωτοβουλία τῆς 6 Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἐλάχιστα πράγματα ἥλλαξαν. Οἱ ἄνθρωποι παρέμειναν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν οἱ ἴδιοι. «Προγράμματα», συνεχίζουν κατὰ βάσιν τὰ τῶν προκατόχων τῶν. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα κατέστη διάφορον. Κάποιος ἄλλος ἄνεμος πνέει εἰς τὰς ψυχάς. Ἄλλοι ὀρίζοντες ἤνοιξαν.

Τὸ πλῆθος συνέλαβεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὸ νόημα τῆς μεταβολῆς, ὁ τύπος τὸ παρηκολούθησε χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν. Καὶ ὅ,τι ἡδύνατο νὰ τελειώσῃ ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ὡς ἀποτυχοῦσα συνωμοσία, κατέστη ἀμέσως σταθμὸς σημαντικὸς εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων.

Ἡ φρενὴρ ἀντίδρασις τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπεβεβαίωσε τὴν ἀνάγκην τῆς συντελεσθείσης μεταβολῆς. Τῆς διέγραψε τὸ νόημα καὶ τὴν ἀποστολὴν σαφέστερον καὶ οὐσιαστικώτερον ἀπὸ ὅ,τι αἱ ἴδιαι αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ἡδύναντο νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Αὐτὰ ταῦτα τὰ πράγματα τὴν προβάλλουν ὡς μίαν προσπάθειαν ἀνανεώσεως, ὕγιος καὶ ἰσορροπημένου δυναμισμού, συνθέσεως ὅλων τῶν ὠφελίμων δυνάμεων τῆς Ἑθνικῆς Ἑλλάδος ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, ἀπαλλαγῆς τῆς ἀπὸ τὴν ἀποτελμάτωσιν τῆς πολυλογίας καὶ τῶν μικροσυναλλαγῶν, αὐστηρότητος εἰς τὰ ἥθη καὶ ἐντατικῆς ἀποδώσεως εἰς τὴν ἐργασίαν. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νέου Πρωθυπουργοῦ τὸ πλῆθος εἶχεν ἤδη δώσῃ τὰς ιδιότητας αὐτάς. Καὶ δι' αὐτὸ αἱ ιδιότητες αὐταὶ θὰ ἀποτελέσουν τὴν Μοῖραν του, τὸ στυγνὸν καὶ ἀμελίκτον μέτρον τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Νέου Κυβερνήτου.

Ἀπὸ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἐπάνω εἰς τὸν σκληρὸν ἄκμονα τῶν περιστάσεων, ἡ Ἑθνικόφρων Ἑλλάς — ἡ τοῦ Συναγερμοῦ καὶ ἡ ἄλλη — θὰ εὕρῃ τὸ κοινὸν σημεῖον συγκεντρώσεως καὶ πρὸ παντὸς τὴν δύναμιν νὰ ἀντλήσῃ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς πληγωμένης τῆς ψυχῆς,

τὴν ἱκανότητα νὰ ἐλπίσῃ καὶ πάλιν καὶ νὰ ἀνασυνταχθῇ.

Δύο ὑπῆρξαν πράγματι αἱ πνευματικαὶ παρεκβάσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας τὸ πρόβλημα τῆς ἀνασυντάξεως τῆς Ἑθνικόφρονος Ἑλλάδος ἐκινδύνευε. Ἡ πρώτη συνίστατο εἰς τὴν ἀνιστόρητον αὐταπάτην ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ἀριθμητικὴ συγκέντρωσις ὅλων τῶν ἐθνικῶς σκεπτομένων πολιτικῶν ὁμάδων, διὰ νὰ κινητοποιήσῃ ἐνεργῶς τὰς ἐθνικόφρονας μάζας. Ἡ πολιτικὴ μας ἱστορία ἡ παλαιότερα καὶ ἡ νέα, τὴν διαφεύδει παταγωδῶς.

Ἡ δευτέρα συνίσταται εἰς τὴν ἀληθῶς προπετῇ ἀξίωσιν τοῦ φθαρέντος διὰ τῆς ἀποτυχίας τμήματος τῆς ἡγεσίας, ὅπως συνεχίσῃ δικαίωματι ποοβαδίσματος ἱεραρχικοῦ ἢ ἀρχαιότητος τὴν ἀποστολὴν της.

Ὅταν ὁ λαὸς διὰ τῆς ψήφου τοῦ τῆς εἶχεν ἀνοίξῃ μίαν ἀπεριόριστον πίστωσιν ἐμπιστοσύνης, διέψευσε τὰς ἐλπίδας βελτιώσεως τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς μικροαστικῆς κυρίως τάξεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ζωντανότερον ὑπόβαθρον τῆς ἐθνικοφροσύνης· ἔστρεψε πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις τὴν στοργὴν της· ἄφησε νὰ τὴν διαβρώσουν πάσης φύσεως νεοπλουτικὰ συμφέροντα καὶ συνήθειαι· παραδοθεῖσα εἰς τὴν αὐταπάτην τῆς παντοδυναμίας της ἐπέδόθη εἰς μίαν στενόκαρδον ἱκανοποίησιν «ἡμετέρων» τορπιλλίζουσα παλαιούς συνεργάτας ἢ διασύρουσα οἰονδήποτε πιθανὸν ἀνταγωνιστὴν, ἀποξενοῦσα ἑαυτὴν ἡθελημένως καὶ μὲ περισσὴν κακίαν ὅλων τῶν ἄλλων κορυφῶν τῆς ἐθνικοφροσύνης αἵτινες θὰ ἔπρεπε νὰ κοσμῶσι τὰ στελέχη της.

Ὅταν δὲ ἡ νέμεσις ἐπῆλθε καὶ τὸ ἔδαφος ἤρχισε νὰ σείηται ὑπὸ τοῦς πόδας της, ἀντὶ νὰ ἐξαρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς αὐτοθυσίας τὸ ὁποῖον στοιχειώδης στοργὴ πρὸς τὸν κόσμον ὅστις τῆς εἶχεν ἐμπιστευθῇ ἰὰς τύχας του ἐπέβαλλε, προσεπάθησε διὰ βυζαντινῶν μεθόδων νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν κρίσιν τῆς κληρονομίας τοῦ Στρατάρχου, διεκδικοῦσα πάσης ποιότητος περγαμηνὰς διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν θέσιν της. Ἐξ ἐπαγγέλματος μηχανορᾶφοι ἐπαίρομενοι διὰ τὰς μακιαβελλικὰς τῶν ιδιοτήτας, κατήγγελλον τὴν... «συνωμοσίαν» ἥτις ἔμελλε νὰ ἀποτρέψῃ τὰ σχέδια τῶν ἄλλων παλαίμαχοι εἰς τὰς προσπάθειας συνταγματικῶν ἀνατροπῶν κατήγγελλον τὴν ὑπὸ Στέμματος.... παραβίασιν τῆς «κοινοβουλευτικῆς τάξεως», καὶ παραβλέποντες τὴν προσβλητικὴν διὰ τὸ Στέμμα ὑπόκρουσιν τῆς κατηγορίας τῶν ἀπέδιδον τὰς ἀποφάσεις του εἰς ἀνοικεῖας παρεμβάσεις ἀνευθύνων παραγόντων. Ἐλησμόνησαν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ὅτι τίποτε εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δὲν εἶναι δύνατον — εἴτε γίνεται ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἴτε συντελεῖται εἰς τὸ σκότος τῆς συνωμοσίας — ὅσκις δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ λανθάνον δημόσιον αἶσθημα εἰς τὴν ἀναμφισβήτητον ἀνάγκην τῶν περιστάσεων. Ὅπως ἔγραψεν ὁ Fouché — ὁ ὁποῖος κάτι ἐγνώριζε περὶ συνωμοσιῶν! — εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματά του: «Αἱ συνωμοσίαι μου δὲν ἐπέτυχον παρὰ ὅσκις εἶχα ὀλόκληρον τὴν Γαλλίαν ὡς συνένοχον»

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὀλόκληρος ἡ Ἑθνικὴ Ἑλλάς ἀπὸ πολλοῦ εἶχεν αἰσθανθῇ καὶ υἱοθετήσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ Στέμμα ἐπεδίωξε

διά της παρεμβάσεως της 6 'Οκτωβρίου. 'Η βαθεΐα ανασύνταξις προϋπόθεσις της νίκης — δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προέλθῃ οὔτε ἐκ της ἀθροίσεως ὁμάδων, οὔτε ἐκ της ἐπιβιώσεως ἀποτυχημένων. Δὲν θὰ προέλθῃ παρὰ ἀπὸ τὴν ἀφύπνισιν νέων δυνάμεων εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς ἐθνικοφροσύνης — *δλολκλήρου* τῆς ἐθνικοφροσύνης. 'Απὸ τὸ ἄν καταδειχθῶσιν ὑπάρχουσαι καὶ ἄν θὰ κατορθώσωσι νὰ συντεθῶσι εἰς 'Ενιαίαν πολιτικὴν δύναμιν, θὰ ἐξαρτηθῇ ἀποκλειστικῶς τὸ μέλλον.

'Ο Νέος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ τὸ ἐπιτύχῃ; Εἶναι Νέος, ἔχει ὄρεξιν πρὸς ἐργασίαν, εἶναι ὀλιγόλογος καὶ θετικός, διαθέτων τὸ ἀνεκτίμητον κεφάλαιον ἀδιαβλήτου πολιτικῆς καὶ ἀτομικῆς ἐντιμότητος. Εἰς τὰς Βουλὰς τῶν Θεῶν, βεβαίως καὶ τὸ ἀνεξιχνίαστον ἀκόμη μυστικὸν τῆς ἰδίας του προσωπικότητος, ἀνῆκει τὸ νὰ δοθῇ ἡ τελικὴ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα. 'Αλλὰ δι' ὅλους ὅσους τὸ πρόβλημα καὶ τὸ μέλλον τῆς 'Εθνικοφροσύνης ἐν 'Ελλάδι δὲν ἀποτελεῖ φραστικὴν ἀπλῶς συνήθειαν ἢ συμβατικὴν τοποθέτησιν ἐμπεπλεγμένην πρὸς τὰς ἀναγκαιότητας τῆς ἰδίας πολιτικῆς των σταδιοδρομίας, ρητὸν προβάλλει τὸ καθήκον νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὴν προσπάθειάν του.

Χωρὶς ἐπιφύλαξιν ἢ ὑστεροβουλίαν θὰ τοῦ παράσχωμεν πλήρη τὴν συμπαράστασιν μας. "Οχι ἀπλῶς μὲ τὴν συμβατικότητα οἰοεὶ ἐπισήμων εὐχῶν προεξοφλοῦντες ἐνδομύχως τὴν ἀποτυχίαν του καὶ καταδοκούντες τὴν πρώτην εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ταύτης. 'Αλλὰ μὲ τὴν αἰσιοδοξίαν τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ ἐλπίς, ὅταν εἶναι ἀπαύγασμα καθαρᾶς συνειδήσεως καὶ ἐξυπηρετεῖ μεγάλας καὶ εὐγενεῖς ὑποθέσεις. Δὲν ζητοῦμεν ἀπὸ αὐτὸν τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τὸ νὰ ἐπιτύχῃ. 'Απὸ αὐτὸν καὶ μόνον θὰ ἐξαρτηθῇ τὸ νὰ δικαιώσῃ τὰς ἐλπίδας μας, αἵτινες εἶναι σήμερον καὶ αἱ ἐλπίδες τῆς μεγάλης μερίδος τοῦ 'Εθνους.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ

ΕΛΛΗΝΟ - ΤΟΥΡΚΙΚΑ

'Η τελετὴ τῆς Σμύρνης ἀποτελεῖ, ὡς ὁρθῶς ἐχαρακτήρισεν αὐτήν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἐν βῆμα πρὸς τὴν διευθέτησιν τῆς δεινῆς κρίσεως τὴν ὁποίαν διέρχονται αἱ ἐλληνοτουρκικαὶ σχέσεις. Δὲν ὀλοκληρῶναι βεβαίως τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ κλονισθεῖσα πρὸς αὐτὰς ἐμπιστοσύνη. 'Αναμένομεν καὶ ἀλλὰς χειρουργίας ἀπὸ τοῦ ὀκνηροῦ πλεονῶς διὰ νὰ ἐμπαιδωθῇ τὸ συναίσθημα μιᾶς οὐσιαστικῆς καὶ εἰλικρινοῦς συνεργασίας στηριζομένης ἐπὶ τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν ἐκατέρωθεν συμφερόντων. 'Αλλ' οὔτε ὅλα εἶναι ἐφικτὰ ταυτοχρό-

νως, οὔτε ἡ πραγμάτωσις των ὑποβοηθεῖται μὲ τὴν διατήρησιν τοῦ τόνου εὐλόγου ὁργῆς ὅστις ἐχαρακτήρισεν τὴν στάσιν τοῦ τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων τὴν ἐπαύριον τῶν γεγονότων τῆς 6ης Σηβρίου. Τὸ ἔργον τῆς 'Ελληνικῆς διπλωματίας δὲν εἶναι ἀπλοῦν, δὲν συνίσταται δηλ. μόνον εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς τραθείσης ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς 'Ελληνο - Τουρκικῆς φιλίας. Δὲν νομίζομεν δὲ νὰ ἀμφισβητεῖται σοβαρῶς ἐν 'Ελλάδι ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς τουλάχιστον σκεπτομένης μερίδος τοῦ 'Ελληνικοῦ Λαοῦ, ὅτι ἡ διατήρησις τῆς 'Ελληνο - Τουρκικῆς φιλίας, ἐξυπηρετεῖ σημαντικὰ καὶ κοινὰ συμφέροντα τὸσον τῆς Τουρκίας ὅσον καὶ τῆς 'Ελλάδος. Θὰ ἀπετέλει δὲ δεινὸν

πλήγμα διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἀμφοτέρων, εἴαν ἡ παροῦσα κρισιμότης ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελέσῃ μόνιμον καθεστῶς.

ΠΕΡΙ «ΕΙΡΗΝΙΚΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΕΩΣ»

Υποθετήθη πλέον εἰς τὸ διπλωματικὸν λεξιλόγιον ὁ ὅρος «εἰρηνικὴ συνύπαρξις». Πλασιούμενος ἐνίοτε καὶ μὲ τὸ διακριτικὸν «ἐνεργός», ὁ ὅρος αὐτὸς εὕρισκε ἀποτινὸς τὴν θέσιν του εἰς διπλωματικὰ κείμενα ἢ ἀγορεύσεις ὑπευθύνων πολιτικῶν διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ μίαν κατάστασιν ἀμοιβαίου σεβασμοῦ δικαιωμάτων καὶ ἀνοχῆς μεταξὺ κρατῶν.

'Εάν ἡ μνήμη δὲν μᾶς ἀπατᾷ ἡ χρησιμοποίησις του ἐγένετο τὸ πρῶτον εἰς τὰ περίφημα 5 σημεία τῆς συμφωνίας τοῦ 1953 μεταξὺ 'Ινδιῶν καὶ κομμουνιστικῆς Κίνας καὶ ἡ προέλευσις του αὐτῇ δίδει περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι δῆποτε ἄλλο τὸ ἀληθές χρῶμα τοῦ κενοφανοῦς αὐτοῦ διπλωματικοῦ ὅρου. Τοῦτο δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ θεωρηθῇ ὑποπτος οὔτε ἔχομεν τὴν διάθεσιν νὰ μιμηθῶμεν ἐν προκειμένῳ τοὺς πατέρας ἐκείνους τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας οἱ ὁποῖοι κατεδίκασαν τὸν "Άγιον Αὐγουστίνον διότι ἔπραξε κάποτε τὸ καλόν... συμβουλή τοῦ Διαβόλου! Σημαίνει ὅμως ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἐξετάσωμεν μὲ τὴν μεγαλυτέραν προσοχὴν, εἰς στιγμὰς μάλιστα ὅπου τὸ «πνεῦμα τῆς Γενεῦσης» ἐπιτρέπει εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνειδητοὺς ἢ μὴ συνόδοιπόρους νὰ καλλιέργουν τὸν βαθμιαῖον παροπλισμὸν τοῦ Δυτικοῦ κόσμου.

Διότι ἂν «εἰρηνικὴ συνύπαρξις» ἐσήμαινε ἀπλῶς τὸν ἀμοιβαῖον σεβασμὸν καὶ ἀνοχὴν μεταξὺ κρατῶν, δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμία ἀνάγκη ἐφευρέσεως νέου ὅρου καλύπτοντος τὰ ἔννοιαις αὐτάς. 'Η διεθνὴς πρακτικὴ ἔχει ἀπὸ πολλοῦ ἐξέυρει καὶ χρησιμοποίησιν ὅρους πολὺ πλέον σαφεῖς ἢ οὐσιαστικοὺς διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς καλοπροαίρετους αὐτὰς διαθέσεις. "Ο,τι χαρακτηρίζει τὴν «εἰρηνικὴν συνύπαρξιν» εἶναι ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον δὲν λέγεται σαφῶς, ἀλλ' ὑπονοεῖται διὰ τῆς γενικότητος καὶ ἀσαφείας της, δηλ. ἡ πλήρης συγκατάθεσις καὶ ἀποδοχὴ τῶν πραγματικῶν καταστάσεων τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ κομμουνιστικὴ ἐπικράτησις εἰς ἓν μέγιστον μέρος τοῦ κόσμου. Ση-

μαίνει ὅχι ἀπλῶς ὅτι οὐδεὶς δικαιούται νὰ προσφύγῃ εἰς αὐθαίρετα καὶ βίαια μέσα διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν διατήρησιν αὐτῶν τῶν καταστάσεων ἀλλὰ καὶ ὅτι θὰ τὰς ἀποδεχθῇ ὀριστικῶς ὡς καλῶς ἐχούσας μὴ πράττων τίποτε ἀπολύτως πρὸς καταδίκην των. 'Αποκλείει ὅχι ἀπλῶς ἓνα ἀπελευθερωτικὸν πόλεμον διὰ νὰ εὕρουν οἱ ὑπόδουλοι λαοὶ τὴν ἐλευθερίαν τους, ἀλλὰ καὶ ὅτι θὰ παύσῃ νὰ γίνεται πλέον λόγος περὶ αὐτῆς, ὅτι θὰ παύσῃ νὰ πνέῃ ὁ ἄνεμος τῆς ἐλευθερίας πρὸς ὅσους στενάζουν ὑπὸ ξένον ζυγόν. 'Η «'Αγία Συμμαχία» τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνος δὲν εἶχε ἐφεύρει τίποτε τὸ καλύτερον διὰ νὰ πλασιώσῃ νομικῶς τὴν ἀρχὴν τῆς *legitimité* μὲ τὴν ὁποίαν ἐπέτυχεν ἐπὶ τόσας γενεὰς νὰ κρατήσῃ ὑπὸ τοὺς δυνάστες πανισχύρων αὐτοκρατοριῶν, μεγάλους καὶ πολιτισμένους λαοὺς.

'Η Εἰρήνη τοῦ κόσμου ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως τὸ πολυτιμότερον ἀγαθὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ οὐδεὶς ἔμφρων πολιτικός ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις θὰ ἠθελε νὰ τὴν διακυβεύσῃ. Αἱ συμφωνίαι τῆς Γενεῦσης τοῦ παρελθόντος 'Ιουνίου κατέστησαν ἐκδηλὸν τὴν γενικὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμφωνίαν. 'Επροχώρησαν μάλιστα μέχρι τοῦ ἀκροτάτου ὅριου ὅπου ἡ εἰρήνη δύναται νὰ διατηρηθῇ χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς σύγκρουσιν μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, διότι διαπνέονται ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἄκρον ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ὅπως οὐδεὶς ἐκ τῶν 4 Μεγάλων ὠθήσει τὰ πράγματα μέχρι ρήξεως διὰ νὰ μεταβάλῃ τὰς αὐθαίρετους καταστάσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ κομμουνιστικὴ διεξόδους μέχρι τοῦ κέντρου τῆς Εὐρώπης.

'Απὸ ἐκεῖ καὶ πέραν ὁμως ἀρχίζει ἡ ἀμοιβαία ἐνσυνείδητος ἀποδοχὴ τῆς ἀδικίας, ὡς κανὼν οὗ τῶν διεθνῶν σχέσεων. Καὶ ἐδῶ κινδυνεύει ἡ διατήρησις τῆς εἰρήνης νὰ ἔλθῃ κατὰ τρόπον ὁμῶν εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου, ὁπότε ἡ εἰρήνη παύει νὰ εἶναι ἀληθὴς εἰρήνη. Διότι δὲν εἶναι εἰρήνη ἡ ἐνδόμυχος ἀποδοχὴ τῶν ἀδικιῶν· εἶναι συμμετοχὴ εἰς τὸ ἔγκλημα. 'Ορθότατα δὲ εἰς τελευταῖον λόγον του ἐν Μιάμι, ὁ κ. Ντάλλες εἶπε τὰ ἑξῆς ἐπιγραμματικά :

«'Οπως ἐδήλωσε προσφάτως ὁ Πρόεδρος Αἰζενχάουερ,» δὲν ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν

**ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΤΑΞΙΣ
ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς κυβερνήσεως συζήτησιν ἐν ἐν τῇ Βουλῇ, ἡγέρθησαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων δύο συνταγματικά θέματα.

Κατὰ τὸ πρῶτον ὁ σχηματισμὸς τῆς ὑπὸ τὸν κ. Καραμανλῆ Κυβερνήσεως παρεγνώρισε τὴν «κοινοβουλευτικὴν τάξιν», διότι κατ' αὐτὴν «ἡ ἐντολὴ πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως δίδεται εἰς τὸν ἔχοντα δεδηλωμένην πλειονοψηφίαν καὶ ὄχι εἰς ἄλλο πρόσωπον πρὸς κατασκευὴν πλειονοψηφίας εἴτε διὰ τῆς Βουλῆς εἴτε δι' ἐκλογῶν. Αὕτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς «δεδηλωμένης» πλειονοψηφίας τὴν ὁποίαν καθιέρωσαν οἱ ἀγῶνες τοῦ Τρικούπη ἀπὸ τοῦ 1885».

Κατὰ τὸ δεύτερον, ἡ ἐντολὴ πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως ἡ δοθεῖσα εἰς τὸν κ. Καραμανλῆ δὲν ἔπρεπε νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὴν ἀπειλὴν τῆς διαλύσεως, διότι «εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς (γίνεται) ὅταν ὁ Ρυθμιστὴς τοῦ Πολιτεύματος διαπιστώσῃ ὅτι ἐπῆλθε δυσαρμονία μεταξὺ Βουλῆς καὶ Λαοῦ.» Δὲν εἶχεν ἐπομένως τὸ δικαίωμα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς ἀπὸ ἄλλου θέματος, καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ τὴν ψήφισιν ἢ τὴν καταψήφισιν τῆς Κυβερνήσεώς του.

Καὶ τὰ δύο θέματα αὐτὰ ἔχουν, ὡς εἶκός, σημασίαν, τόσον διότι χαρακτηρίζουν τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνέργειαν τοῦ Στέμματος, ὅσον καὶ διότι δίδουν ἐρμηνείαν εἰς βασικὰς διατάξεις τοῦ πολιτεύματός μας, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπονται ἀσάφειαι καὶ ἀμφιβολίαι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, τῆς «κοινοβουλευτικῆς δηλ. τάξεως» διὰ τὴν ἀνάθεσιν ἐντολῆς σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Καραμανλῆ αἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἔτυχον εὐστόχου ἀπαντήσεως ἐκ μέρους τοῦ τέως Ὑπουργοῦ κ. Καλῖα, ὁρῶντες ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς «δεδηλωμένης» ἀπεδίδεν εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ σχηματισμοῦ κυβερνήσεως ἐκ τῆς μειοψηφίας τῆς Βουλῆς, ὅχι δὲ ἐκ τῆς πλειοψηφίας ὡς καὶ ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς δεδηλωμένης ἐξαγγελλεῖται διὰ τοῦ Βασιλικοῦ λόγου τοῦ 1875, δὲν υἱοθετήθη μετέπειτα ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ πράξει. Καὶ πράγματι, πλεῖστα ὅσα ὑπουργεῖα ἐσχηματίσθη-

τὴν εἰρήνην ὡς στατικὴν κατάστασιν... ἐπετεύχθη κυρίως χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν ἐάν δὲν ὑπάρξῃ εἰρηνικὴ μεταβολὴ τότε θὰ ὦν ὑπάρξῃ ἀσφαλὲς βία τοιαύτη.» καὶ καθόρισεν ἀκολούθως ὅτι αἱ καταστάσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποστοῖν μεταβολάς, εἴτε ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας καὶ νὰ εἶναι ἡ ἐν Γερμανίᾳ κατάστασις καὶ ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν ἄλλοις ἐλευθέρων χωρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ὑπάρχουν μερικοὶ σκεπτικιστὰι οἱ ὁποῖοι ἀμφιβάλουν ἐάν μία τοσαύτη μεταβολὴ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ διὰ εἰρηνικῶν μέσων. Ἡ πρόσφατος ἀπελευθέρωσις τῆς Αὐστρίας τῆς «εἰρηνικῆς συνυπάρχουσας»

σαν ἔκτοτε ἐκ τῆς μειοψηφίας τῆς Βουλῆς, τυχόντα τοῦ Διατάγματος τῆς διαλύσεως αὐτῆς· καὶ ἡ ἐπιστήμη τοῦ συνταγματικοῦ μας δικαίου ἔχει ἀπὸ πολλοῦ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς δεδηλωμένης ἀπετέλεσεν ἀπλῶς παροδικὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντιλήψεων τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, χωρὶς οὐδὲν νὰ υἱοθετηθῇ μετέπειτα ὑπὸ τῆς συνταγματικῆς ἢ «κοινοβουλευτικῆς τάξεως πραγμάτων.»

Κατὰ τὴν περὶ δεδηλωμένης ἀρχὴν ταύτην τοῦ Τρικούπη — γράφει ὁ Σαρίπολος— ὁ Βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἢ νὰ διορίσῃ Ὑπουργεῖον ὅπερ δὲν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς..... περιορισμὸς ὅμως τοῦ δικαιώματος, τοῦ Βασιλέως τοῦ διορίζειν καὶ παύειν τοὺς Ὑπουργοὺς αὐτοῦ καὶ τοῦ διαλύειν τὴν Βουλὴν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ. Ὅχι ἀπετέλει δὲ ἀληθῶς ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς ὡς ἔλεγεν ὁ Θ. Δεληγιάννης εἶδος τι κοινοβουλευτικῆς τυραννίδος..... Ὁ Βασιλεὺς δύναται ἐπίσης νὰ παύσῃ Ὑπουργεῖον τι ἀπολαύον τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς καὶ νὰ διορίσῃ Ὑπουργεῖον ἐκ τῆς μειοψηφίας δίδον αὐτῇ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Αἱ ἀρχαὶ αὗται ἀποτελοῦσι τὸ λεγόμενον κοινοβουλευτικὸν σύστημα ὅχι μὲν αἱ περὶ δεδηλωμένης ἀρχαὶ τοῦ Τρικούπη.

Καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Σβώλος, ὅταν ἔγραφεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὡς ἐπιστήμων, καὶ ὄχι ὡς ἀρχηγὸς κόμματος, ἰδοὺ τί ἔλεγε:

«Ἀλλ' ὅτι τὸ σύστημα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ, ὅπως τὸ εἰσηγήθη ὁ Τρικούπη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν πράξιν, ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν μετὰ τινὰς ἀποπειράς, ἐγκατάλειψίν του. Ὑπουργεῖα ἐκ τῆς μειοψηφίας ἐσχηματίσθησαν ἐπανειλημμένως μὲ σύγχρονον διάλυσιν τῆς Βουλῆς, ἡ τελευταία δὲ αὕτη «προνόμιον τοῦ Στέμματος» οὐδέποτε ἠτόνησε, τοῦναντίον μάλιστα ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τῆς «ἀναθεωρητικῆς» Βουλῆς (1910) ἄνευ περιορισμοῦ τινος» (Τὸ Νέον Σύνταγμα καὶ αἱ Βάσεις τοῦ Πολιτεύματος σελ. 378.).

Καὶ πράγματι, ὄχι μόνον κατ' ἐπανάληψιν ἔλαβον ἐντολὴν σχηματισμοῦ κυβερνήσεως πολιτικοὶ ἄνδρες ἐκ τῆς μειοψηφίας, μὲ σύγχρονον Διάταγμα διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς Ὑπουργεῖα ἐσχηματίσθησαν—μετὰ ἢ ἄνευ συμμετοχῆς κοινοβουλευτικῶν ἀνδρῶν—τυχόντα τῆς ψήφου τῆς Βουλῆς, χωρὶς ποτὲ τοῦτο νὰ θεωρηθῇ προσκρούον εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν τάξιν (Κυβέρνησις Δ. Βάλδη, τοῦ 1886, Κυβέρνησις Ν. Δεληγιάννη τοῦ 1895, Κυβέρνησις Α. Δεμερτζῆ τοῦ 1935.). Καὶ εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Βασιλικὴ προνομία περὶ ἀναθέσεως τῆς ἐντολῆς εἰς πρόσωπον τῆς ἐπιλογῆς του, ὁσάκις διὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον δὲν δύναται ἢ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς πλειοψηφίας, δὲν ἀμφισβητεῖται. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χ. Τρικούπη, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ 1ος ἀντὶ νὰ καλέσῃ τὸν ἀνεγνωρισμένον διάδοχον εἰς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Τρικουπικοῦ κόμματος Στ. Δραγούμην, ἐπελέξατο τὸν Γ. Θεοτόκην, τῆς προτιμήσεως τοῦ γενομένης ἀποδεκτῆς, ἄνευ ἀμφισβήτησεως παρὰ τῆς Βουλῆς. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χ. Τρικούπης ὅταν εἰς τὰ περίφημα ἄρθρα τοῦ «τὶς πταίει» καθόριζε τὴν περὶ «δεδηλωμένης» ἀρχὴν τοῦ δὲν ἡμφισβητεῖ τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ Βασιλέως. Ὅτι ἐξήτει συνίστατο

άπλως εἰς «τὸ νὰ γίνῃ εἰλικρινῶς ἀποδεκτὴ ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως, ὅτι τὰ Ὑπουργεῖα λαμβάνονται ἐκ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς».

Εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ τὴν Ἀγγλίαν τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῦ Στέμματος, ὅχι μόνον ποτὲ δὲν ἡμφισθετήθησαν ἐν τῇ πράξει ἀλλὰ καὶ ἀνεγνωρίσθησαν ὡς θεμελιώδη συστατικὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως. Τῷ 1894 ἡ Βασίλισσα Βικτωρία ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Λόρδον Ρόζεμπερυ, ἀντὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων Γκλάντστον. Τῷ 1923 ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Ε' ἐκάλεσε τὸν κ. Μπαλντουῖν διὰ νὰ ἡγηθῇ τῆς κυβερνήσεως ἀντὶ τοῦ Λόρδου Κῶρζον, ἀρχηγοῦ τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος. Τῷ 1931 ἐκάλεσε τὸν κ. Μάκ Ντόναλντ, «ἀποστάτην» ἐργατικὸν ἀντὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας Μπάλντουῖν. Τῷ 1935 ἐκάλεσε τὸν κ. Μπάλντουῖν ἀντὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας Ν. Τσάμπερλιν. κ.ο.κ.

Καὶ ὅτι οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα εἰς οἰονδήποτε καλῶς συντηρητολογημένον κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, δὲν συμβαίνει ἀπλῶς διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐχαρίστησιν ὁ Βασιλεὺς νὰ διορίζῃ Ὑπουργοὺς τῆς ἀρεσκείας του. Τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν Ὑπουργοὺς τῆς ἐκλογῆς του—ὑπὸ τὴν αἴρεσιν εἴτε τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς εἴτε τῆς διαλύσεώς της—ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαίαν συνάρτησιν τῆς βασιλικῆς προνομίας περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, προνομίας ἣτις ὁμοθυμῶς ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῷ ὄντι ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν ἐγγύησιν κατὰ τῆς παντοδυναμίας ἐνὸς πλειονοψηφούντος κόμματος, ἐκείνης τὴν ὁποίαν, ὡς εἶδομεν, ἀπεκαλοῦν «*ἰδὸς τι κοινοβουλευτικῆς τυραννίδος*». Τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως δὲν ἀποτελεῖ ἐν τῷ συγχρόνῳ κοινοβουλευτικῷ δικαίῳ ἐπιβίωσιν παλαιῶν μοναρχικῶν σχημάτων, ἀλλὰ τὴν κυριωτέραν ἐκφάνσιν τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐξουσιῶν—ἐκτελεστικῆς καὶ νομοθετικῆς—ἣτις εἶναι ταυτόσημος πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐννοίαν τῆς ἐννόμου πολιτείας. Ἄνευ αὐτοῦ καὶ τοῦ συμπαρομαρτοῦντος δικαιώματος ἀναθέσεως τῆς ἐντολῆς εἰς ἄλλον ἡγέτην τῆς πλειονοψηφίας ἢ τῆς μειονοψηφίας, αἱ ἐκάστοτε κομματικαὶ πλειονοψηφίαι θὰ ἀπέκτων ἐν εἶδος ἀγράφου δικαιώματος ἰσοδιότητος καὶ ἡ ἀνατροπὴ των θὰ καθίστατο δυνατὴ, μόνον ἐν μέσῳ γενικωτέρων ἀνωμαλιῶν. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἴσκειτο ἐν τῇ πράξει τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως, ἐὰν ὁ Βασιλεὺς ἦτο ὑποχρεωμένος ἐκ τῆς «*κοινοβουλευτικῆς τάξεως*» νὰ τὸ ἐμπιστευθῇ μόνον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἰδίας κομματικῆς πλειονοψηφίας ἣτις φυσικὰ δὲν θὰ εἶχε κανένα λόγον νὰ συντάμῃ τὸν βίον της εἰμὴ μόνον δσάκις θὰ τὸ ἔκρινε συμφέρον εἰς ἑαυτήν; Ἀκριδῶς—διὰ νὰ μὴ ἀνατρέξωμεν εἰς ἄλλα παραδείγματα—ἡ τελευταία περίπτωσις ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐνησκήθη ἡ περὶ ἧς πρόκειται Βασιλικὴ Προνομία, ἐνέχει τὴν ἐπιβεβαίωσιν ὅλων τούτων διότι εἶναι ἡ ἔμπροσθεν τουλάχιστον νὰ εἶναι—γνωστὸν ὅτι ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἐπελθοῦσα κυβερνητικὴ μεταβολή, ἡ σημερινὴ κοινοβουλευτικὴ ἡγεσία θὰ ἐπορεύετο αἰσίως πρὸς τὸ τέλος τῆς τετραετίας...

Ἡ Βασιλευμένη Δημοκρατία μας δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν Βασιλέα ἀπλῶς διακοσμητικὴν ἀποστολήν. Ὁ Βασιλεὺς, ὅπως διδάσκει ἡ ἐπιστήμη, εἶναι ἄμεσον ὄργανον τῆς πολιτείας. «Δὲν εἶναι, κατὰ Σαρίπολον, τὸ κυρίαρχον ὄργανον τοῦ κράτους, ἀλλ' ὅμως κατέχει προκειμένου περὶ ἐξασκήσεως τῶν λειτουργειῶν τῆς Πολιτείας

τὴν σπουδαιοτάτην ἐν αὐτῇ θέσιν. Ὁ Βασιλεὺς ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ Σύνταγμα, τὸ ἐνωτικὸν σημεῖον ὅλων τῶν συντεταγμένων ἐξουσιῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ». Ἐν τῇ συναρτήσῃ δὲ τῶν συνταγματικῶν λειτουργιῶν τοῦ πρὸς τὰς τῶν λοιπῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας συντίθεται ἡ ἰσορροπία τῶν ἐξουσιῶν ἣτις ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν καὶ τὴν ἐγγύησιν πάσης ἐλευθέρως πολιτείας. Ὅπως ἔγραψεν ὁ Χέρν: «Τὸ διακριτικὸν παντὸς ἐλευθέρου συνταγματικοῦ καθεστώτος ἔγκειται εἰς τὸν σύνθετον χαρακτῆρα τῆς κυριαρχίας καὶ τὴν πολυμέλειαν (plurality) τοῦ κυριάρχου ὀργάνου. Ἐὰν ὁλόκληρος ἡ ἐξουσία ἐν τῷ κράτει συγκεντρωθῇ εἰς ἓν σῶμα, ἐὰν ἡ σκέψις, ἡ θέλησις καὶ δρᾶσις ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ἓν πρόσωπον ἢ ἓνα ἀριθμὸν προσώπων, τὸ καθεστὼς αὐτὸ καθίσταται ἀπολυταρχικόν». Διὰ νὰ διαφυλάξῃ δηλ. ἀκριδῶς ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ ἀνωτάτου ἀρχοντος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν τυραννίδα τῶν Βουλῶν (τύπου τῶν Βουλῶν τῆς α καὶ β Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἢ τῶν σημερινῶν «*λαοκρατιῶν*») τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα συνεκρότησε, καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Βουλῆς καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀνωτάτου ἀρχοντος, θαύτατα ἰσορροπημένας λειτουργίας τῶν ὁποίων ἡ ἀρμονικὴ σύνθεσις δὲν δύναται νὰ διαταραχθῇ, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ πλήρως ἡ οὐσία τοῦ πολιτεύματος.

Τὸ Συνταγματικὸν δὲ σχῆμα τῆς ἰσορροπίας αὐτῆς τῶν ἐξουσιῶν εὐρηται ἐν τῷ δικαίωmati ἀφ' ἐνὸς τῆς Βουλῆς νὰ στηρίξῃ τὰς κυβερνήσεις τῆς ἀρεσκείας της, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δικαίωmati ἀφ' ἑτέρου τοῦ Στέμματος νὰ ὑποδεικνύῃ τοὺς Ὑπουργοὺς του καὶ νὰ διαλύῃ ἐνδεχομένως τὴν Βουλὴν. Ἐὰν δὲν εἶχε τὰ δικαιώματα αὐτὰ τὸ Στέμμα, αἱ ἐκάστοτε ἐγκυβιστάμεναι ἐν τῇ Βουλῇ κομματικαὶ καταστάσεις θὰ διηκολύνοντο πέραν τοῦ δέοντος εἰς τὴν διαιώνισιν τῆς δυνάμεως τῶν. Ὁ Λαὸς καὶ ἂν ἔπαυε νὰ περιβάλλῃ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του τὴν κυβερνήσιν κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετίας δὲν θὰ εἶχε τὸ μέσον νὰ τὴν ἀνατρέψῃ, καὶ μία κυβερνήσις χρεωκοποῦσα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, θὰ παρέμενε οἷον ἀμετάθετος. Ἐὰν δὲ ὁ Βασιλεὺς εἰς τοιαύτην τινα περίπτωσιν δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὴν ἐντολήν εἰς ἄλλο πρόσωπον τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως θὰ παρέμενε γράμμα κεκόν. Μείωσις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Στέμματος—ὑπὸ τὰς νεωτέρας μάλιστα συνθήκας τῆς ὑπερτροφικῆς ἐξαπλώσεως τῆς κομματικῆς ἐξουσίας διὰ τῆς Βουλῆς—θὰ ἀπετέλει ἐπομένως ἐπικίνδυνον ἐκτροπὴν ἢ ὁποία θὰ ἔφερε κατ' εὐθεΐαν πρὸς τὰ λαοκρατικὰ κοινοβούλια ἐπαναστατικῶν καταστάσεων καὶ θεδαίως δὲν θὰ ἐπρόκειτο νὰ προστατεύσῃ οὔτε τὴν ἐννομον τάξιν, οὔτε τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας. Αἱ τελευταῖαι ἀπὸ τοῦ 1911 ἐξελίξεις περιώρισαν σημαντικῶς ἐν τῇ συνταγματικῇ πράξει τὰ δικαιώματα τοῦ Στέμματος καὶ αὐτὴ ἡ Βουλὴ τοῦ 1946 ἐκλεγείσα ἐν τούτοις ὑπὸ τὸ σῆμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ὁρόνου ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β', δὲν ἐδίστασε νὰ περικύψῃ αὐτὰ εἰς καιριώτατα σημεῖα των! Περαιτέρω ψαλλίδευσίς των ὑπὸ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην μορφήν, θὰ ἀπετέλει ἀποφασιστικῆς σημασίας παραστράτημα τὸ ὁποῖον εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ χώρα δὲν θὰ ἀνεχθῇ. Διότι αἱ Βασιλικαὶ Προνομίαι εὐρηται ἀκριδῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν κατὰ τὴν αἰωνόδιον Ἀριστοτέλειον ἀλήθειαν:

«*ἡ μὲν δὲ Βασιλεία πρὸς βοήθειαν τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῖς ἐπιεικέσι γέγονε.*»

Καὶ διὰ τὰ δύναται ὑπὸ τὰς νεωτέρας συνθήκας τὸ Στέμμα νὰ ἐξασκῇ τὴν ὑπάτην ταύτην λειτουργίαν του, χρειάζεται καὶ ἀρμοδιότητος καὶ κύρους.

Βεβαίως δὲ δὲν δύναται νὰ διαφυλαχθῇ τὸ κύρος τοῦ Στέμματος, ὅταν μὲ συνταγματικὰς ἀπροσεξίας ἢ καὶ ἀσυναισθήτους παραχωρήσεις πρὸς τὰ ἀξιώματα τῆς λαοκρατίας, ὑποβιάζεται ἡ ἐξουσία του εἰς ἓν εἶδος αὐτομάτου καὶ ἀψύχου μηχανήματος, σημειοῦντος ἀπλῶς τὰς μεταβολὰς εἰς τὴν κίνησιν τῶν πολιτικῶν ἀνέμων τῆς χώρας, ἢ χρησιμεύοντος μόνον ὡς μεγαλοπρεπῆς σκηνοθεσία τῶν δραματιζομένων γεγονότων. Ἀκόμη δὲ ὀλιγώτερον ἐξυπηρετεῖται ὁ σκοπὸς αὐτὸς μὲ ἀδασίμους ἐπικρίσεις τεινύσας νὰ δημιουργήσουν τὴν ἐντύπωσιν ἀνωμάλων ἐνεργειῶν, ὅταν ἡ «ἀνωμαλία» αὐτὴ δὲν συνίσταται εἰς τίποτε ἄλλο παρὰ εἰς τὸ ὅτι διετάραξεν ὠρισμένα κόμματικὰ σχέδια ἐπιδόξων διαδόχων τῆς κυβερνήσεως Παπάγου.

Ἐν τῷ ἰδίῳ εἰρμῷ σκέψεων εἶναι τελείως ἀπράδεκτος ἡ ἀποψις ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν διαπιστώσεως δυσαρμονίας Λαοῦ καὶ Βουλῆς. Τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως ἀποτελεῖ εὐρυτέρας μορφῆς πολιτικὴν πρᾶξιν καὶ οὐχὶ οἷον αὐτόματον μηχανισμόν πρὸς ἀποκατάστασιν ἁρμονίας Βουλῆς καὶ Λαοῦ. Ὁ Βασιλεὺς ὁσάκις προβαίνει εἰς αὐτὴν ἔχει βεβαίως πρὸς τὸ πᾶν ὑπὸ ὅψιν διαπιστωθεῖσαν τυχὸν δυσαρμονίαν Λαοῦ καὶ Βουλῆς, ἀλλὰ τὴν ἐνασκει ἐν ὅψιν καὶ τῶν γενικωτέρων περιστάσεων ὑφ' ἃ διατελεῖ ἡ χώρα. Δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' ἄλλους λόγους, (ὁ διαπρεπὴς Ἀγγλος συνταγματολόγος Κέϊπ ἀναφέρει ὅ χωριστὰς περιπτώσεις ὑπαγορευούσας τὴν διάλυσιν: εὐρὺν ἀνασχηματισμόν, ὑποβολὴν σοβαροῦ νομοσχεδίου ἐφ' οὗ δὲν ὑπάρχει λαϊκὴ ἔγκρισις, καταψήφισιν ἐν τῇ Βουλῇ κλπ.)

Δύναται ὁμοίως νὰ συνεχίσῃ τὴν Βουλὴν μέχρι τέλους τῆς θητείας της ἐὰν γενικώτεροι περιστάσεις τὸ ἐπιβάλλουν. Ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ εἴπῃ βεβαίως τὴν τελευταίαν ἐπὶ τούτων λέξιν. Καὶ θὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνas τῆς Βασιλικῆς ἀποφάσεως, καλύπτουσα τὸ Στέμμα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν περιστάσεων.

Π.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Σπανίως πολιτικὴ κληρονομία ἐβάρυνεν ἐπαχθέστερον τὸν ἀποδέκτην της ἀπὸ ὅσον συμβαίνει σήμερον διὰ τὸν νέον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν. Ὅ,τι τὸν ἀναμένει δὲν συνίσταται εἰς τίποτε ὀλιγώτερον ἀπὸ μίαν ἐπίπονον καὶ ἄχαρι προσπάθειαν ἀποκαταστάσεως τῆς βαρύτατα πληγείσης διεθνούς θέσεως τῆς χώρας.

Ἴσως διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς τοῦτον, ἡ προσωπικὴ θέσις τοῦ νέου Ὑπουργοῦ νὰ ἐμφανίζεται κάπως εὐκολωτέρα, διότι πᾶς δίκαιος κριτῆς τῶν πράξεων του θὰ ἔχῃ τὴν υποχρέωσιν νὰ τὰς κρίνῃ μὲ μεγαλυτέραν ἐπιείκειαν. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἰσχύσῃ μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν μιᾶς πλήρους ἀπογραφῆς τῆς καταστάσεως τὴν ὁποῖαν παρέλαβε. Καὶ ἡ ἀπογραφή

αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος ὅχι μόνον διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸν νέον Ὑπουργὸν εἰς τὸ ἔργον του, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ Ἔθνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μάθῃ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως εἰς ποῖον ὀκριβῶς σημείον εὐρίσκονται αἱ ἐξωτερικαὶ ὑποθέσεις του. Μόνον ἀπὸ μίαν ἀκριβῆ διαπίστωσιν τῆς πραγματικότητος, δυνάμεθα νὰ ἐκκινήσωμεν διὰ τὴν προσπάθειαν ἀποκαταστάσεως τῆς διεθνούς θέσεώς μας. Τὸ νὰ ἐξεγείρωμεθα κατὰ τῆς ἀχαριστίας τῶν φίλων καὶ νὰ ἀλλοφρονοῦμεν διὰ τὰς ἀδικίας, ὧν ὑπῆρξαν θύματα δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ πολιτικὴν καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον νὰ καλύψῃ τὰς εὐθύνas τῶν ἰδίων μας πράξεων. Διότι ἐν ὑστάτῃ ἀναλύσει τὸ καθεστὼς τῆς συναλλαγῆς μεταξὺ τῶν μεγάλων καὶ τῆς παραγνωρίσεως τῶν συμπερόντων τῶν μικρῶν δὲν ἀποτελεῖ τι νέον τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον συνήνητησεν ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν δρόμον της. Ἀποτελεῖ τὸ σκληρὸν καὶ ἄχαρι ὑλικὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ ἰθύνοντες τοὺς λαοὺς πλάθουν τὴν μοῖραν τῶν μὲ τὴν δεξιότητα τὴν ἐφευρετικότητα καὶ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον διαθέτουν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν περιστάσεων. Ἡ Πανελλήνιος συγκίνησις διὰ τὰ τελευταῖα γεγονότα ἐν Τουρκίᾳ καὶ εἰς τὸν Ο.Η.Ε. πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μία ἀφύπνισις ἀπὸ τὴν νάρκωσιν τοῦ αἰσθηματικοῦ ὁραματισμοῦ, τὴν ὁποῖαν τόσον συχνὰ τὸ Ἔθνος ἐπλήρωσε μὲ δεινὰς καταστροφὰς ὅταν ἡ ἐθνικὴ ἑξαρσις δὲν καθοδηγεῖται ἀπὸ τὴν ψυχραίμον ἐκτίμησιν τῆς πραγματικότητος καὶ δὲν χρησιμοποιοῖ τὰ ἐνδεδειγμένα μέσα. Θὰ ἀποτελέσουν δὲ ἴσως δῶρον Θεοῦ ὅσα συνέβησαν τελευταίως, ἐὰν συντελέσουν εἰς τὸ νὰ παύσωμεν ἀναμετρῶντες τὰ γύρω μας συμβαίνοντα μὲ τὴν προοπτικὴν τοῦ ὅτι ὑπάρχουν γύρω μας «φίλοι» ἢ «ἐχθροί» κανονίζοντες τὴν στάσιν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἀξιομάτων δικαίου ἢ συναισθηματικῶν προτιμήσεων· ὅτι ἀρκεῖ ἡ προβολὴ τοῦ δικαίου διὰ νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα καὶ ὅτι ἡ ἀπλή πίστις μας εἰς μεγάλα ἰδεώδη φθάνει διὰ νὰ προωθήσῃ τὰ συμφέροντά μας.

«Ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει φίλους, ὅπως δὲν ἔχει καὶ ἐχθροὺς: «ἔχει συμφορὰς» — διὰ νὰ χρησιμοποιοῦμεν προκειμένου περὶ τῆς Ἑλλάδος, τὴν περίφημον φράσιν τοῦ Πάλμερστον, προκειμένου περὶ τῆς Ἀγγλίας! Ὁ συνδυασμὸς δὲ τῶν συμφερόντων ξένων καὶ ἰδικῶν μας, δημιουργεῖ τὰς φιλάς, ὅπως καὶ ἡ ἀντίθεσις τῶν τὰς ἐχθράς. Ἐν τούτῳ δὲ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ τέχνη τοῦ κατευθύνειν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν μιᾶς χώρας, ἐν τῷ δημιουργεῖν δηλ. σταθερῶς τὰς ἀπαραιτήτους φιλάς διὰ καταλλήλου συνδυασμοῦ συμφερόντων. Τότε καὶ τὸ δίκαιον ἔρχεται θάπτον ἢ βράδιον συνεπικούρου τῶν συμφερόντων καὶ τὸ δίκαιον, ἱκανοποιούμενον ἐκκολάπτει τὰς φιλάς...

* * *

Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν οἱ κατευθύνοντες τὰς τύχας μας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχον τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶσι πολὺ, ἐπάνω εἰς τὰ γενικώτερα αὐτὰ ἀξιώματα. Ὅλα ὅσα ἔπραξαν ὁμοῦ μαρτυροῦν ὅτι ἐνήργησαν ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ ἀντίθετον πνεῦμα. Καὶ αὐτὸ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐξηγεῖ πῶς

ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πλήρη χρεωκοπίαν τῆς διπλωματικῆς μας προσπάθειας.

Κυριαρχούμενοι ἀπὸ ἑνὰ εὐνόητον οἷστρον ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς μεγάλους μας συμμάχους, τοὺς Ἀμερικανούς, οἱ κατευθύνοντες τὴν ἐξωτερικὴν μας πολιτικὴν, συνεζήτησαν τὴν συμφωνίαν περὶ βάσεων ἐν Ἑλλάδι, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς ἀπλοῦ τεχνικοῦ ζητήματος ἀμύνης καὶ οὐχὶ περὶ ἑνὸς καιροῦ πολιτικοῦ θέματος, τῆς αὐτομάτου δηλ. συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς ἕνα πόλεμον τὸν ὁποῖον θὰ συνέπηγετο ἢ χρήσις τῶν βάσεων *κατ' ἀνεξέλεγκτον* ἀπόφασιν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ὅλων τῶν νομικῶν δεσμεύσεων ἐκ τοῦ Νάτο — τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν διαφυλάσσει ὅλων τῶν συμμάχων τὰ δικαιώματα ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν τῶν εἰς *πολεμικὰς* ἐπιχειρήσεις — ὅλοι οἱ ἄλλοι σύμμαχοι ἀνεγνώρισαν μόνον ἐν τῷ πλαισίῳ ἑνὸς καταλλήλου συμβιβασμοῦ συμφερόντων. Ἄλλοι μὲν τὸ ἀνεγνώρισαν ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς χρήσεως τῶν βάσεων κοινῇ συμφωνίᾳ (Ἀγγλία, Γαλλία), ἄλλοι δὲ ἔναντι οὐσιαστικωτέρου ἀνταλλάγματος, (Ἰσπανία), ἡμεῖς τὸ ἐξεχωρήσαμεν ἄνευ οὐδενὸς ἀνταλλάγματος, ψευδῶς διαβεβαίωσαντες τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ὅτι ἡ πρωτοβουλία τῆς συμφωνίας ἦτο καθαρῶς Ἑλληνική, καὶ ὅτι αὕτη ἀπετέλει ἐκτέλεσιν ἀνειλλημμένων ὑποχρεώσεων ἔναντι τοῦ Νάτο, ἐνῶ ἀποτελεῖ κοινὸν μυστικόν, ὅτι ἡ στρατηγικὴ Ἀμερικανικὴ Ἀεροπορία, ὑπάγεται *κατ'* εὐθείαν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Πενταγώνου, εἰς σημεῖον ὥστε πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἡμερῶν τόσον ὁ ἀρχιστράτηγος Grunther ὅσον καὶ ὁ στρατάρχης Μοντγκόμερρυ, εἰς συνταρακτικὰς δηλώσεις τῶν νὰ τονίζουσιν ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀεροπορικὴ ἀσφάλεια τῶν χωρῶν τοῦ Νάτο, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐνταχθοῦν ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀεροπορικῆς ἀμύνης εἰς κοινὸν ὄργανον τῆς Ἀτλαντικῆς συμμαχίας.

Ἡ συμφωνία περὶ βάσεων—*ἥτις ἀναμφισβητήτως ἐπρεπε κατ' ἀρχὴν νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ ἐξυπηρετῇ ὑψίστα συμφέροντα κοινῆς ἀσφαλείας*—παρέμεινεν οὕτω διὰ τὴν Ἑλλάδα χάρις εἰς τὴν ἑλλειψίν καταλλήλου ἐκ μέρους μας διπλωματικῆς ἐπεξεργασίας, βεβαρυμένη μὲ σημαντικὰς ὑποθήκας αἵτινες σὺν τοῖς ἄλλοις δὲν ἐπέτρεψαν νὰ υἱοθετηθῇ αὕτη ὀλοφύχως ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κοινὴν γνώμην — καὶ τοῦτο ἀσχέτως πρὸς ἄλλας κατὰ μέρος ἀτελείας τῆς, ὡς π.χ. τὸ μοναδικὸν καθεστὼς τῆς ἐτεροδικίας ὅπερ προβλέπουν καὶ ἄλλα παρόμοια.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον οἱ ἰθύνοντες τὴν ἐξωτερικὴν μας πολιτικὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐχειρίσθησαν καὶ τὰ τῶν σχέσεων μας μὲ τὴν Τουρκίαν διὰ νὰ τὰς παραδώσουν εἰς τοὺς διαδόχους τῶν εἰς τὸ σημερινόν των κατάντημα. Οἱσθηλατούμενοι ἀπὸ τὰς πομπώδεις ἐκφράσεις τῶν ἀνακωνωθέντων, καὶ τὰς «αὐθορμήτους» ἐκδηλώσεις τῶν μαζῶν κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐπισκέψεις, δὲν ἀντελήφθησαν οὔτε τὴν ἰδιότυπον εὐαισθησίαν τῶν ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων, οὔτε τὴν δξύτητα τῆς δοκιμασίας εἰς ἣν θὰ τὰς ἐξέθετε τὸ Κυπριακὸν ζήτημα καὶ δὲν ἔλαβον ἐγκαίρως τὰ μέτρα τῶν πρὸς

ἀντιμετώπισίν της. Ἀντὶ νὰ θέσουν ὡμῶς καὶ εἰλικρινῶς τὸ Κυπριακὸν θέμα, ὡς θέμα «*συνδυασμοῦ συμφερόντων*» καὶ ἀνταλλαγμάτων ὅταν ἦτο καιρὸς, δηλ. κατὰ τὴν Πρωθυπουργικὴν καὶ τὴν Βασιλικὴν ἐπίσκεψιν εἰς Ἀγκυραν, ἀπέκρουσαν μετὰ περιφρονήσεως τοιοῦτου εἶδους «παζάρια», δὲν ἐπωφελήθησαν τῆς Τουρκικῆς παρακλήσεως κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1954 ὅπως ἀναβάλωμεν τὴν κατάθεσιν τῆς προσφυγῆς μας. ... μέχρι τῶν τουρκικῶν ἐκλογῶν, διὰ νὰ ζητήσουν μίαν τελικὴν ἐξήγησιν, ἐξελάμβανον τοῖς μετρητοῖς τὰς ἀερολογίας διαφόρων Τούρκων ἐπισήμων ὅτι «δὲν θὰ ἀφήσωμεν τὴν Κύπρον νὰ καταστρέψῃ τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν φιλίαν» καὶ οἱ ἀνοητότεροι ἐξ αὐτῶν, ἐνεπιστεύοντο φιλαρέσκως εἰς τὰς προσωπικὰς τῶν φιλίας—«ὁ φίλος μου ὁ Σαρπέρ!...» τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ψήφου τῆς Τουρκίας εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη!

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ φιλία, ἦτο ἀναπότρεπτον νὰ καταστῇ τὸ θῶμα τῆς Ἑλληνικῆς προσφυγῆς εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη. Οἱ βανδαλισμοὶ τῆς 6ης Σεπτεμβρίου δὲν προεκάλεσαν, ἀλλ' ἐπεσφράγισαν τὴν συντριβὴν τῆς. Καὶ ὅσοι γνωρίζουν ποῖαν ἀξίαν ἔχουν διὰ τὴν Ἑλλάδα αἱ καλὰ σχέσεις πρὸς τὴν Τουρκίαν — ὅπως καὶ ἀντιστρόφως — θὰ ἔχουν τώρα τὴν βαρεῖαν κληρονομίαν ὅπως ἀποκαταστήσουν τὰς σχέσεις ταύτας πρὸς μίαν κατάστασιν ὁμαλότητος, χωρὶς ὅμως τὸ παράπαν νὰ χαλαρώσουν τὴν ἐθνικὴν διὰ τὴν Κύπρον προσπάθειαν.

Ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου ὁ ἀνεκδιήγητος αὐτὸς συγκερασμὸς ἀνεδαφικότητος, προχειρολογίας, καὶ αἰσθηματικῆς ἐξαλλωσύνης προεκάλεσε τὰς μεγαλύτερας ζημίας, ὑπῆρξε, ὡς εἰκὸς, ὁ χειρισμὸς τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἡ σημασία τοῦ θέματος διὰ πᾶσαν Ἑλληνικὴν συνειδήσιν ὑπῆρξε τοιαύτη ὥστε ὅλαι αἱ ἀβλεψαὶ θὰ συνεχωροῦντο, καὶ ὅλαι αἱ θυσίαι, εἰς ἃς τὸ Ἔθνος θὰ ὑπεβάλλετο εἰς βάρος ἄλλων ἐθνικῶν ζητημάτων θὰ παρεβλέποντο, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἔχουν ὡς ἀντίκρουσμα μίαν οὐσιαστικὴν προώθησιν τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς τὴν λύσιν του. Θὰ ἐχρειάζετο ὁλόκληρος «*μελανὴ βίβλος*» διὰ νὰ ἐκτεθῇ ἡ σειρά τῶν σφαλμάτων, ἀψυχολογιῶν ἐνεργειῶν, παλινوديῶν καὶ φαιδροτήτων αἵτινες συνθέτουν τὴν ἀκολουθηθεῖσαν ἐν προκειμένῳ πολιτικὴν μας. Ἀρκεῖ ὅμως ὁ θλιβερός ὅσον καὶ ἀμείλικτος ἀπολογισμὸς : ὅτι κατελήξαμεν εἰς τὸ νὰ μᾶς κλείσῃ ἡ θύρα τοῦ Ο. Η. Ε., νὰ ἐμφανισθῇ ἀπομονωμένη διπλωματικῶς ἡ Ἑλλάς, νὰ διασπασθοῦν ψυχολογικῶς αἱ συμμαχίαι μας, ἐνῶ συγχρόνως παρενεβλήθη μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς Κύπρου ὁ Τουρκικὸς παράγων περικλείων ἐν νέον, πολὺ οὐσιαστικώτερον «οὐδέποτε», ἀπὸ τὸ οὐδέποτε τοῦ κ. Χόπκινσον. Ἀντὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὰς διμερεῖς μεταξὺ *Κυπρίων* καὶ Βρεταννῶν διαπραγματεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας μοιραῶς καταλήγομεν τώρα, ἐνεσφηνώθη ἐπὶ ἔτη εἰς τὴν ἀπαίτησιν διμερῶν μεταξὺ *Κυβερνήσεων*—Ἀγγλικῆς καὶ Ἑλληνικῆς—διαπραγματεύσεων χωρὶς νὰ ἀν-

τιληφθώμεν ότι ο δρόμος αυτός μας έφερεν αναποτρέπτως εις την παρεμβολήν και της Τουρκίας ως τρίτης ενδιαφερομένης δυνάμεως !

Αφήκεν άνευ συνεχείας τας διαβιβασθείσας δια του κ. Κ. Μανιαδάκη απ' ευθείας προς τον τότε Πρόεδρον της Κυβερνήσεως κατ' Οκτώβριον 1954 προτάσεις των όποιων το περιεχόμενον συμπίπτει έκπληκτικώς προς όσα πρό 10ημέρου ή Έθναρχία Κύπρου έδήλου ότι αποδέχεται. Κατά τας προτάσεις αυτές θα παρεχωρείτο : α) κατ' αρχήν άναγνώρισις του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως. β) Σύνταγμα φιλελεύθερον επί του όποιου θα επήρχετο συμφωνία μεταξύ Έλληνικής και Άγγλικής κυβερνήσεως και γ) ή άσκησις του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως θα καθοριζετο μεταγενεστέρως εις χρόνον συμφωνηθησόμενον μεταξύ των δύο κυβερνήσεων. Αί προτάσεις αυτές άφέθησαν άνευ συνεχείας δια λόγους διαδικαστικούς έως ότου παρήλθον αί προϋποθέσεις υπό τας όποιας έγινοντο.

Και όταν το αναπότρεπτον της παρεμβολής της Τουρκίας επήλθεν, έσπεύσαμεν εις την διάσκεψιν του Λονδίνου όχι δια να ζητήσωμεν τουλάχιστον *εκε* τον έντοπισμόν των συζητήσεων μεταξύ Κυπρίων και Άγγλων, αλλά δια να άκούσωμεν άδιαμαρτυρήτως πάσης φύσεως αυθαδείας χωρίς καν να *εχωμεν* το σθένος να τας αντικρούσωμεν *αμέσως* επί του ο.υ. Υπερτιμήσαντες τας έν τω Ο.Η.Ε. δυνατότητας, επί τη βάσει βεβαιώσεων των αυτόθι διπλωματών μας, ότι ή πλειονοψηφία ήτο εξησφαλισμένη, και παραγνωρίσαντες την από της πρώτης στιγμής κατηγορηματικότατα έκδηλωθείσαν Άμερικανικήν αντίδρασιν, διεβουκωλίσσαμεν το Έθνος με την ψευδαίσθησιν ότι μόνον εις τον περιβολον του Ο. Η. Ε. όπου διεξάγεται ασύστολος πάντοτε ή συναλλαγή των συμφερόντων, ήτο δυνατόν να εύρη ή Έλλάς την δικαιοσύνην την όποιαν έζητει. Και το αποτέλεσμα της «διεθνούς αυτής προβολής» του Κυπριακού, με την όποιαν ναρκισσεύονται άνοήτως οί ύποστηρικταί της πολιτικής αυτής, υπήρξε άπλούστατα να εκφύγη των χειρών μας το ύστατον αυτό όπλον πίεσεως υπέρ του δικαίου μας και να προκληθί εις την ψυχήν του Λαού μας έν βαθύτατον ήθικόν τραύμα το όποϊον δέν ήδύνατο να *εχη* άλλην συνέπειαν παρά να μάς αποξενώσει των δυτικών συμμάχων μας, προς μεγίστην χαράν του κομμουνιστικού συγκροτήματος.

* *

Άλλ' ή τραγωδία της χρεωκοπίας αυτής εις όλα τα μέτωπα της έξωτερικής μας πολιτικής δέν προσέλαβε τουλάχιστον την πένθιμον σοβαρότητα την όποιαν *ένεχει* οϊαδήποτε άποτυχία, όταν *έξαντλούνται* προς άποτροπήν της μετά δεξιότητος και περισκέψεως όλα τα υπάρχοντα μέσα. Αφήκεν εις φίλους Έλληνας και ξένους παρατηρητάς το καταθλιπτικόν συναίσθημα έλλείψεως σοβαρότητας εις τας έκδηλώσεις μας και τον τρόπον χειρισμού των υποθέσεων μας. Και τοϋτο περισσότερο και από αυτήν ταύτην την άποτυχίαν αποτελεί το καταθλιπτικόν παθητικόν των τελευταίων *έτων*. Έλαμβάνομεν έν Ν. Υόρκη θέσιν έν τω Κυπριακώ επί τη βάσει του δικαι-

ώματος της αυτοδιαθέσεως ένω *έξετυπώναμεν* έν Άθήναις διπλωματικάς βίβλους όπου το ζήτημα *ένεφανίζετο* ως *άπαίτησις* στηριζομένη επί της συνθήκης της Λωζάνης, παρεμβάσει δέ, της παρά τω Ο.Η.Ε. αντιπροσωπείας μας, *άπεσύραμεν* *έπειτα* τας βίβλους μας της κυκλοφορίας ! Και *έστείλαμεν* εις την άλλοδαπήν ειδικάς αποστολάς δια να συμβουλευθώμεν ξένους διεθνολόγους, προς μεγάλην θυμηδία των, επί της παραπομπής του Κυπριακού... εις το δικαστήριον της Χάγης ! Ωμιλούμεν περί διαχείρισεως του ζητήματος «έν τω πλαίσίω της Άγγλο-Έλληνικής φιλίας» έν *ω* *άφίνομεν* *άνοητοτάτους* *άνωτέρους* *ύπαλλήλους* να *έγκρίνουν* την *έκτύπωσιν* συμβολικών γραμματοσήμων και άλλους να λαμβάνουν εις τα *Ένωμένα Έθνη* *στάσιν* κατ' αρχήν *άντιαποικιακήν* *κηρύσσοντες* *ένα* *ίδεολογικόν* *πόλεμον* *καθ'* όλων των παλαιών φίλων μας *συγχρόνως*. Διευμπανίζομεν τας φιλικάς σχέσεις μας με *ορισμένους* *ξένους* *αντιπροσώπους*, δια να *ζητήσωμεν* *έπειτα* δημοσία την *ανάκλησιν* των και να *καταπίωμεν* την *γλώσσαν* μας, όταν το *αίτημά* μας *άπεκρούετο*. Διεβεβαιούμεν ότι *είχομεν* *ένθαρρύνσεις* *έκ* *μέρους* των *Ένωμένων Πολιτειών*, δια να *ύφιστάμεθα* *διαψεύσεις* δημοσίας του *ένταϋθα* *πρεσβευτοϋ* των. Διεκηρύσσομεν δημοσία ότι τηλ]ματα *έπίσημα* του *Υπουργείου* *Έξωτερικών* *δέν* *περιήρχοντο* εις τον προς *όν* *δρον* δια να *άποδειχθί* *εύθως* *άμέσως* ότι όχι μόνον *περιήλθον* εις τους *άποδέκτας* των *άλλά* και *άπαντήσεις* *έπ'* *αυτών* *είχον* *δοθεί*. Έδηλούμεν *έπισήμως* ότι ή *πρωτοβουλία* της *τριμερούς* του Λονδίνου *ώφείλετο* εις *Άμερικανικήν* *πίεσιν* δια να *έπακολουθήσιν* *εύθως* *άμέσως* *διάψευσις* του Foreign Office, *άποστομώνουσα* τον *ύπεύθυνον* *Υπουργόν*. Και όταν το *κακόν* *επήλθεν* και *έξέσπα* έν *Έλλάδι* ή *θύελλα* της *άπαγορευσεως*, ή *Κυβέρνησις*, *άντι* να *χαλιναγωγήσιν* την *έθνικήν* *άναταραχήν*, *προέβαλε* δια του κ. *Αντιπροέδρου* την *δήλωσιν* ότι «*μελετᾶ θεωρητικῶς*» την *άποχώρησιν* μας *έκ* του ΝΑΤΟ, δια να *θέσιν* *εύθως* *άμέσως* τας *μελέτας* της εις τον *κάλαθον* των *αχρήστων*.

Το Έθνος *έπλήγη* όχι μόνον εις τα *μύχια* της *έθνικής* *ύπερηφανείας* του, *άλλά* και εις την *συνείδησιν* της *σοβαρότητός* του. Το τελευταίον τοϋτο αποτελεί δια τους *έχοντας* την *έννοιαν* του *πατριωτισμοϋ*, *άνωτέρας* *κάπως* *ποιότητος*, *άπό* της του *κιτρίνου* μας *τύπου* — «*Εστία κ.λ.π.*» — το *βαρύτερον* *τραύμα* της *σημερινής* *δυστυχίας* μας. Θα *χρειασθί* *μόχθος* *πολύς*, *συστηματική* *έργασία* και *περίσκεψις* δια να *έπανορθωθί* το *γενόμενον* *κακόν*.

Ο νέος *Υπουργός* των *Έξωτερικών* *άποδεχόμενος* την *βαρείαν* *ταύτην* *κληρονομίαν* *μετά* του *δικαιώματος* της *άπογραφής*, θα *έχη* *άμέριστον* την *συμπάθειαν* και *συμπαραστάσιν* μας εις το *τραχύ* του *έργον*. Κρίνομεν τα *γενόμενα* *μετ'* *αυστηρότητος* *άλλά* με *βαθύτατον* το *συναίσθημα* της *όφειλομένης* *προς* *όλους* *δικαιοσύνης*. Και *οϋδείς* θα *χαρή* *περισσότερον* *άπό* *ήμας* *έταν* *θα* *ίδῃ* να *ώριμάζουν* *οί* *καρποί* *μιάς* *λελογισμένης* και *μετριόφρονος* *περισκέψεως* *ήτις* *πάντοτε* *άπετέλεσε* το *πολυτιμότερον* *κεφάλαιον*

λαίον κινήσεως διὰ τοὺς μικροὺς ἰδίᾳ λαοὺς, καὶ ἡ ὁποία περισσότερον ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλον τομέα τῆς κρατικῆς δραστηριότητος ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπιτυχίας εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μας πολιτικὴν. Π.

Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΜΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ὑπὸ τοῦ «Ταχυδρόμου» εβδομαδιαίας ἐκδόσεως τοῦ «Βήματος» ὑπεβλήθησαν τὰ κατωτέρω ἐρωτήματα εἰς τοὺς κ. κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, Ἀρχηγόν τῶν Φιλελευθέρων, Φ.Α.Ε. Ε.Δ.Α. καὶ κ. Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΝ:

— Τώρα ποὺ ἐκόπασε κάπως ἡ ψυχολογικὴ ἀναταραχὴ ἐκ τῶν Ἑθνικῶν περιπετειῶν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ τὸ Ἔθνος ἐπισκοπεῖ ψυχραῖμα τὸν διεθνή δρίζοντα, ποῖα νομίζετε Σεῖς ὅτι εἶναι ἡ συμφέρουσα γραμμὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα; Αἰ δυνεῖται Συμμαχίαι; Ὁ Ἀνατολικὸς Συνασπισμός; Ἡ Οὐδε-τερότης;

— Ἐὰν ἐκρίνεται συμφέρουσα, εἶναι νομικῶς δυνατὴ ἡ ἀποχώρησις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ Ν.Α.Τ.Ο. καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμφωνίας διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικὰς βάσεις; Τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπάντησιν τοῦ κ. Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗ ἀναδημοσιεύομεν κατωτέρω:

Ἡ Γραμμὴ τῶν Δυτικῶν Συμμαχιῶν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν ἀπετέλεσε κοινὴν καὶ ἐπίμονον ἐπιδιώξιν ὅλων τῶν ἀπὸ τοῦ 1946 κυβερνήσεων. Δὲν ὑπῆρξεν ἐπομένως ἀποτέλεσμα στιγμιαίας τινος ἐμπνεύσεως οὔτε, ἀκόμη ὀλιγώτερον μᾶς ἐπεβλήθη ἐκ μέρους τοῦ οἰουδήποτε ἐκ τῶν φίλων μας. Μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἐντάξεώς μας εἰς τὸ Νάτο, αἱ ἐκ μέρους τῶν φίλων μας παρεχόμεναι ἐγγυήσεις ἀσφαλείας τοῦ ἐδάφους μας εἶχον δυνητικὸν καὶ μονόπλευρον χαρακτῆρα. Τοῦτο μᾶς ἐξέθετε εἰς σοβαροὺς κινδύνους διότι ὁ ὑποτιθέμενος ἀντίπαλος δὲν ἦτο βέβαιος ὅτι ἐπιθεσίς του καθ' ἡμῶν θὰ ἀπετέλει ἀναγκαστικῶς τὸ ἔναυσμα, μιᾶς γενικωτέρας συρράξεως. Ἀποτελοῦμεν μετὰ τῆς Τουρκίας τὸ εὐπαθὲς σημεῖον τῆς δυτικῆς ἀμυντικῆς γραμμῆς.

Οἱ σημερινοὶ σύμμαχοί μας ἐπρωτίμων βεβαίως τὸ πλεόν ἐλαστικὸν αὐτὸ καθέστω τῶν μονοπλεύρων ἐγγυήσεων ἀσφαλείας μας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον μόνον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ στρατηγικὰ τῶν σχέδια θὰ τὸ ἐπέβαλλον θὰ ἤρχοντο εἰς βοήθειάν μας ὅταν, ὅπως καὶ ὅπου θὰ ἐκρίνον σκόπιμον—ὅπως περίπου ἐγένετο μὲ τὰς γνωστὰς ἐγγυήσεις τοῦ 1940 κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον. Ἐχρηιάσθησαν τριῶν καὶ πλεόν ἐτῶν προσπάθειαι μας διὰ νὰ πεισθοῦν οἱ σύμμαχοί μας ὅπως δεχθοῦν τὴν ἔνταξιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας εἰς τὸ Νάτο. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα, ἐχρηιάσθησαν ἐπίμονοι προσπάθειαι τῶν ἀντιπροσώπων μας εἰς τὰ πλαίσια τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὀργάνων τοῦ Νάτο, διὰ νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τοῦ σχεδίου ἀμύνης αὐτοῦ, ὁλόκληρος ἡ ἐπικράτειά μας καὶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἡ Ἑλλάς ὡς ἀπλοῦν ὀχυρὸν ἀνασχέσεως τῆς κυρίας ἐν Ἀφρικῇ γραμμῆς ἀμύνης ὅποτε ἡ Ἑλλάς πρὶν ἐνατενίσῃ τὴν τελικὴν νίκην θὰ ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὸ καθεστῶς μιᾶς ἐχθρικής κατόχης νεωτάτου μάλιστα τύπου.

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΠΙΘΕΣΩΣ

Αὐτὰ εἶναι νὰ πλεονεκτῇματα τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζει τὸ Νάτο διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὅταν ἐπομένως τίθεται τὸ ἐρώτημα ἐὰν εἶναι συμφέρουσα μεταβολὴ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς γραμμῆς, εἶναι ὡς ἐὰν ἐρωτᾶται ἐὰν ἔπαυσαν ὑπάρχοντες οἱ κίνδυνοὶ ἐχθρικής ἐπιθέσεως. Τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ βεβαιώσῃ καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀρμοδιωτέρων μελετητῶν τῆς διεθνούς καταστάσεως παραδέχεται, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἡ σημερινὴ βεβαιότης ἀπὸ ζήτησις ὑφείκει εἰς τὰς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ὅ-

πῆρξε πρὸ πάντων ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπτύξεως τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τοῦ Νάτο. Χαλάρωσις αὐτῆς ἐπομένως συνεπεῖα κλονισμοῦ τῆς συνοχῆς τῶν μελῶν του θὰ ἀνέτρεπε τὸ μετὰ τὸς κόπους ἐπιτευχθέν καθεστῶς τῆς ἰσορροπίας καὶ θὰ μᾶς ἐπανεφέρε καὶ πάλιν εἰς τὸ καθεστῶς τῆς ἀγωνιώδους ἀνησυχίας τῶν ἐτῶν 1947—52, ὅπου πᾶσα ἡμέρα ἀνατέλλουσα ἠδύνατο νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὰς πλέον θανασίμους ἐκπλήξεις.

Εἶναι βεβαίως ἀληθὲς ὅτι διὰ πλείστους λόγους οἰκονομικο - διπλωματικούς, καλύτεροι διαθέσεις ἐπικρατοῦν σήμερον ἐν Μόσχᾳ. Εἰς εὐρύτερον περιθώριον χρόνου εἶναι ἴσως πιθανὸν ὅτι αἱ διαθέσεις αὗται θὰ σταθεροποιηθοῦν. Ἀλλὰ εἶναι πολὺ ἐνωρίς διὰ νὰ λάβωμεν ὡς προϋπόθεσιν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον. Τοῦναντίον· εἰς κράτη ὁλοκληρωτικὰ ἀπλᾶι μεταβολαὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἡγεσίας, ἢ ἄλλοι ἐσωτερικοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ ὑπολογισμοί, ἐπιφέρουν ἀμέσους μεταστροφὰς χωρὶς καμμίαν προειδοποίησιν καὶ καμμίαν προπαρασκευῇ τῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ διπλωματικὴ ἱστορία τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἀπὸ τοῦ 1917 ἕως σήμερον βρίθκει τοιοῦτων ἀποτόμων μεταστροφῶν.

ΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Εἶναι ἐξ ἄλλου βέβαιον ὅτι ἡ χαλάρωσις τῶν δεσμῶν τοῦ Νάτο ἢ περιορισμὸς τοῦ στρατηγικοῦ τοῦ ὀρίζοντος διὰ τῆς οὐδετεροποιήσεως ὀρισμένων χωρῶν, θὰ καθίστα δυσχερεστέραν τὴν ἀμυναν τῶν λοιπῶν· θὰ ἐπέφερε δὲ θάττον ἢ βράδυν τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ἀμερικανικῶν δυνάμεων. Βασικὸς ὅρος τῆς Ἀμερικανικῆς παρουσίας ἐν Εὐρώπῃ ὑπῆρξεν πράγματι ἀρχῇθεν ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν εἰς τὴν ἀμυντικὴν τῆς Δύσεως κοινοπραξίαν. Περιορισμὸς τοῦ ἀμυντικοῦ χώρου ἐν Εὐρώπῃ ὀντιθέτως καὶ τῆς ἐνεργῶς ἀμυντικῆς διαθέσεως διὰ τῆς οὐδετεροποιήσεως τῶν μὲν ἢ τῶν δέ, θὰ συνεπαγάγῃ ἀναποτρέπτως τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἀμερικανικῶν δυνάμεων, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις. Αἱ νεώτεροι ἀτομικαὶ πρόσδοι τῆς πολεμικῆς τέχνης ἄλλωστε, ἔχουσιν ἀπὸ πολλοῦ μετατοπίσῃ τὸ κέντρον τῆς δύνα-τότητος τῆς στρατηγικῆς ἀεροπορίας. Διὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς δὲν θὰ ἀπετέλει τελικὴν συμφορὰν μία τοιαύτη μεταβολὴ εἰς τὰς στρατηγικὰς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Διὰ τὴν Ρωσσίαν θὰ ἀπετέλει τὴν ἐπιστέγασιν μακρῶν τῆς ἐν Εὐρώπῃ ἐπιδιώξεων· διὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς δὲ μὲν χώρας, ἡ οὐδετερότης αὐτῇ ἐν ὥρᾳ πολέμου θὰ ἰσοδυνάμει πρὸς μετατόπισιν τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἐπὶ αὐτοῦ τοῦτο τοῦ ἐδάφους τῶν,

Η ΕΛΛΑΣ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Αὐτὰ ἀρκοῦν διὰ νὰ καταδείξουν μέχρι ποίου σημείου ἐγκληματικὴ ἡ ἀφροσύνη θὰ ἐχρειάζετο διὰ νὰ ἀποχωρήσῃ σήμερον ἡ Ἑλλάς τοῦ Νάτο! Ἡ οὐδετεροποίησις ἢ ἡ πολιτικὴ «ἔσης φιλίας πρὸς ὅλους» προϋποθέτει φυσικὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. Μόνον λοιπὸν μία Κυβέρνησις ἢ ὁποία θὰ ἠδιαφόρει ἐὰν ἡ Ἑλλάς καθίστατο κάποτε δούρυφος τῆς Ρωσσίας, θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἐπίδιωξῃ. Τὸ νὰ γίνεταί περὶ αὐτῆς λόγος ἀπὸ πρόσωπα ἢ κόμματα ἐθνικὰ ἀποτελεῖ μίαν ἐξόχως ἐπικίνδυνον ἐκδήλωσιν τῆς «ψυχολογικῆς ἀναταραχῆς» περὶ τῆς ὁποίας ὠμιλήσατε εἰς τὸ ἐρώτημά σας καὶ ἡ ὁποία τὸσον συνεσκότισε τὰ πνεύματα.

Θέματα ὅμως ὅπως αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συζητοῦνται ὑπὸ τὸ κράτος καὶ τὸ πρῖσμα προεκλογικῶν ἀναγκῶν καὶ μὲ τὴν καταφανῇ ἐπιδιώξιν ἱκανοποιήσεως τῶν λαϊκῶν αἰσθημάτων. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες δὲν ἔχουν μόνον καθήκον νὰ ἐκφράζουσιν τὸ δημόσιον αἶσθημα ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ καθοδηγοῦν.

ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ - ΕΚΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΑΙ καὶ ΗΘΗ. Η ΔΙ' ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟΥ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

I.—Αἱ ἐκλογαὶ πεδίου πολιτικῆς τιμιότητος μεταξὺ ὑποψηφίων καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς τῶν ἐκλογέων, ἢ μέσον καταστρεπτικὸν τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ διαφθορὰς τῶν πολιτῶν;

Ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς χαρακτὴρ τῆς δημοκρατικῆς μορφῆς παντὸς πολιτεύματος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς δημοκρατικῆς μορφῆς παντὸς πολιτεύματος, καὶ τῶν δημοκρατικῶν μεθόδων διακυβερνήσεως τῶν Λαῶν, ἀποτελεῖ ἡ ὑπαρξὶς ὄρων καὶ συνθηκῶν οἱ ὅποιοι νὰ ἐπιτρέπουν τὴν ἐπικράτησιν τῆς θελήσεως τῆς πλειονοψηφίας τοῦ Κυβερνωμένου Λαοῦ. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται οἱ ὄροι καὶ αἱ συνθηकाὶ νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν δυνατότητα διεξαγωγῆς ἐλευθέρου καὶ ἐπὶ ἴσοις ὄροις ἀγῶνος τῶν ἐπιζητούντων ὡς γέρας τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς πλειονοψηφίας τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτούς. Ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ὅμως προσδιορίζεται καὶ ἡ προέλευσις τῆς ἐξουσίας τῶν κυβερνώντων, ὁ τρόπος ἀλλαγῆς τῶν καὶ ἡ διάρθρωσις τῶν πολιτικῶν δυνάμεων ἐν τῇ χώρᾳ. Δὲν ἔχει δηλ. τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἐκπροσωπευτικὴν ἀπλῶς ἀποστολὴν· ἔχει εὐρύτεραν ἀγραφὸν ἀποστολὴν ἐκ τοῦ ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν καλυτέραν ἢ χειροτέραν διάρθρωσιν τοῦ πολιτικοῦ βίου· τὴν ἐξύψωσιν ἢ τὴν κατάπτωσιν τῶν πολιτικῶν ἡθῶν.

Δι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἄπορον ὅτι εἰς τὸ Ἐκλογικὸν Σύστημα καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ καθιερουμένους κανόνας, ἔγκειται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ ΒΑΣΙΚΗ διαφορὰ τῶν μεθόδων δημοκρατικῆς διακυβερνήσεως (ἐκλογῆς καὶ ἀλλαγῆς Κυβερνώντων) μεταξὺ Δυτικῶν Λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ρωσίας, μετὰ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπικροήν της χωρῶν ἀφ' ἑτέρου.

II.—Ἡ Ἀναλογικὴ μὲ ψηφοδέλτιον κομματικὸν ἄνευ διαγραφῶν ἀποτελεῖ σύστημα συγγενὲς μὲ τὸ ρωρικὸν ἐκλογικὸν σύστημα.

Κατὰ τὸ ἰσχὺν καὶ ἐφαρμοζόμενον ἐκλογικὸν σύστημα εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ τὰς ὑπὸ τὴν ἐπικροήν της χώρας, ὁ ἐκλογεὺς ψηφίζει ἐκ τῶν ὑποψηφίων τοῦ ἐνιαίου καὶ μοναδικοῦ ψηφοδέλτιου τὸ ὁποῖον καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Κόμματος καὶ περιέχει διπλάσιον ἢ τριπλάσιον ἀριθμὸν ὑποψηφίων, ἀριθμὸν ἴσον μὲ τοὺς ἐκλεκτέους διαγραφῶν τοὺς λοιπούς. Δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προσθέσῃ ὄνομα μὴ περιλαμβανόμενον εἰς τὸν κατάλογον.

Ὅσον λοιπὸν καὶ ἂν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως παρὰδοξον, τὸ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΝ ὡς ἴσχυεν παρ' ἡμῖν ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν παραλλαγὴν τοῦ ρωσικοῦ συστήματος. Κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα ὡς γνωστὸν ὁ ἐκλογεὺς ΔΕΝ ΔΥΝΑΤΑΙ νὰ ψηφίσῃ ἓνα ἕκαστον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ τῶν διαφόρων κομμάτων τὸν ὁποῖον προτιμᾷ. Ὑποχρεοῦται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟΝ τοῦ κόμματος καὶ νὰ ψηφίσῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ προκηθέντας καὶ περιληφθέντας εἰς τὸν συνδυασμὸν ὑποψηφίους. Τοῦτο τὸν ὑποχρεώνει νὰ καταψηφίσῃ ὅλους τοὺς ὑποψηφίους τοὺς περιλαμβανομένους εἰς τὰ ψηφοδέλτια τῶν ἄλλων κομμάτων.

Ἐπίσης δὲν δικαιούται ὁ ἐκλογεὺς νὰ διαγράψῃ ἐκ τῶν ὑποψηφίων τοῦ κόμματος τῆς προτιμήσεώς του, ὑποψηφίους ἀπαρέσκοντας εἰς αὐτὸν καὶ κατὰ τὴν γνώμην του ἀκαταλλήλους. Δὲν δύναται νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ μὲ ἄλλους ὑποψηφίους, ἀνήκοντας εἰς ἄλλο κόμμα. Δὲν δύναται νὰ ψηφίσῃ ἀνεξαρτήτως.

Τὰ τελευταῖα εἶναι βασικὴ ἀρχὴ καὶ τοῦ ρωσικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Δὲν δύναται κατ' αὐτὸ ὁ ἐκλογεὺς νὰ προσθέσῃ ὄνομα εἰς τὸ ψηφοδέλτιον προσώπου μὴ ἀνήκοντος εἰς τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα (κατὰ τὴν ἀναλογικὴν εἰς τὸ κομματικὸν ψηφοδέλτιον).

Ὁ Ρῶσος ἐκλογεὺς ἔχει ὅμως τὴν ἐλευθερίαν νὰ διαγράψῃ ἐκ τοῦ ἐνιαίου ψηφοδέλτιου, ΟΣΟΥΣ ΚΡΙΝΕΙ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥΣ.

Τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς στερεῖται Ἕλληνας ὁ ἐκλογεὺς κατὰ τὸ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ, ὑποκείμενος εἰς αὐστηροτέραν πειθαρχίαν κομματικὴν τῶν μελῶν τοῦ Ρωσικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, καίτοι δὲν εἶναι ὁργανωμένος εἰς κομματικούς ὁργανισμοὺς μὲ ἀρχὰς καὶ προγράμματα ὅχι μόνον ὡς τὸ Κομμουνιστικόν, ἀλλὰ οὔτε ὅπως τὰ κόμματα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρστών.

Ἡ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ καὶ ΔΙΑΦΟΡΑ εἶναι ὅτι διὰ μὲν τοῦ ΡΩΣΙΚΟΥ Ἐκλογικοῦ Συστήματος ἐπιβάλλεται ἡ Παντοκρατορία τοῦ ΕΝΘΣ ὁργανωμένου Κόμματος, τοῦ Κομμουνιστικοῦ καὶ ἡ καταδυνάστευσις παρ' αὐτοῦ τοῦ Λαοῦ, διὰ δὲ τῆς ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ, ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν, ἡ δικτατορία τῶν ΠΛΕΙΟΝΩΝ δηθὲν Κομμάτων, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶναι ἀνύπαρκτα ἐν τῇ οὐσιαστικῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὁργανωμένου πολιτικοῦ κόμματος.

Κατ' ἀμφοτέρω ὅμως τὰ ἐκλογικὰ συστήματα ἡ Πολιτικὴ Ἐλευθερία τῶν ἐκλογέων περιορίζεται σημαντικώτατα. Φενακίζονται δὲ οἱ Λαοὶ καλούμενοι εἰς δηθὲν ἐκλογὰς ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπεθύμουν νὰ διαπιστευθοῦν τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν καὶ νὰ τοὺς Κυβερνήσουν μὲ τὸ σύστημα τῆς ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ τὸ ὁποῖον ἀπεργάζεται τὴν καταστροφὴν μιᾶς τῶν ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ κατὰ τὸν ΥΠΟΥΛΟΤΕΡΟΝ καὶ ΔΙΑΒΟΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ἐφ' ὅσον ἐξαφανίζει τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς προσώπων διὰ τῆς ἀμέσου ὑπερψηφίσεως ἢ καταψηφίσεως ἐνὸς ἐκαστοῦ τῶν ὑποψηφίων.

III.—Ἀντισυνταγματικότης τοῦ Ἀναλογικοῦ Ἐκλογικοῦ Συστήματος.

Βεβαίως εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς Λαϊκῆς θελήσεως ἔγκειται εἰς τὰς δημοκρατικὰς Κυβερνωμένας χώρας, ἡ ἐπιβολὴ οἰουδήποτε ἐκλογικοῦ συστήματος. Λαϊκὴ ὅμως θέλησις δὲν εἶναι αἱ ἐκδηλώσεις τῶν πεζοδρομίων ἢ ἀνευθύνων ὁμάδων, εὐαριθμῶν πολιτῶν τιτοφορουμένων ὡς ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ διὰ καταθέσεως δηλώσεως. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ κόμματος ἀποτελεῖ βεβαίως ἀφ' ἧς ὁ ἐκλογικὸς σύλλογος ἠδρύνθη διὰ τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας ἀπαραίτητον **μηχανικὸν** μέσον καλλιέργειας ἰδεῶν καὶ συντάξεως πολιτικῶν δυνάμεων· ἡ ὑπερτροφικὴ των ὅμως ἀνάπτυξις εἰς σχηματισμοὺς οὐθμιζόντας βασικῶς τὰ τῆς πολιτικῆς ζωῆς καὶ ὑποκαθιστώντας μέχρις ἀποπνιγμοῦ τὴν προσωπικὴν δύναμιν τοῦ βουλευτοῦ, ἐνόθευσε σημαντικῶς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα καὶ ὅπως πλείστοι διακεκρι-

μένοι πολιτικοὶ ἄνδρες ἀνεγνώρισαν, εἶναι ξένη πρὸς τὸ κοινοβουλευτικὸν πνεῦμα τοῦ ὁποίου βασικά χαρακτηριστικά εἶναι ἡ *προσωπικὴ* πρὸς τὸν *βουλευτὴν ἐντολὴ* ἐκπροσωπήσεως τοῦ λαοῦ.

Λαϊκὴ θέλησις, εἶναι ὡς γνωστὸν ἡ ἐντὸς τῶν Συνταγματικῶν ὁρίων ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ κατὰ τοὺς διαγραφόμενους τύπους, ἐκδηλουμένη ὑπὸ τῶν νομίμων ὁργάνων τῆς συντεταγμένης Πολιτείας βούλησις.

Ἐὰν ἀξιούμεν νὰ θεωρούμεθα συντεταγμένη Πολιτεία εἰς Κράτος, ἐπιβάλλεται πρὸ παντὸς νὰ εὐλαβούμεθα τοὺς καταστατικούς τῆς οργανώσεώς μας Νόμους καὶ δὴ τὸ Συν|μα ἀπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου.

Τὸ Συν|μα ἐν ἀρθ. 66 ὁρίζει ὅτι οἱ Βουλευταὶ ἐκλέγονται *δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας* καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν ἐκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας προσδιορίζεται διὰ νόμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς οὐδέποτε ὅμως ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὅλου δύναται νὰ εἶναι ἑλασσον τῶν 150, (ἀρθ. 68) ὅτι ἡ κενωθείσα βουλευτικὴ ἔδρα κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βουλευτικῆς περιόδου δὲν συμπληροῦται (ἀρ. 69) καὶ ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν ἐκπροσωποῦσι τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐκλέγονται (ἀρθ. 67).

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἐκλογικὸς νόμος δὲν δύναται νὰ εἶναι Συνταγματικὸς, ἐὰν καθιερωτὶ ἀρχὰς καὶ διατάξεις ἀντιθέτους μὲ τὰς ἀνωτέρω ἀναγραφόμενας εἰς τὸ Σύνταγμα.

Τοιοῦτος νόμος ΟΥΧΙ ΜΟΝΟΝ εἶναι ΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι δὲν δύναται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ δυνάμενοι νὰ συγκροτήσουν Βουλὴν ἐκτελοῦσαν τὰ ἐν τῷ Συν|τι ἔργα. Βασικαὶ συνταγματικαὶ ἀρχαὶ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις εἶναι :

α) Ὁ χωρισμὸς τῆς Ἐπικρατείας εἰς ἐκλογικὰς περιφερείας, ὅστις ἀπαγορεύει τὴν ΕΝΙΑΙΑΝ.

β) Ὁ διὰ νόμου προσδιορισμὸς τῶν Βουλευτῶν ἐκάστης περιφερείας, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, κατὰ ἔδρας ἐκάστης περιφερείας, ὅστις ἀπαγορεύει τὴν κατάληψιν ἔδρας τῆς μιᾶς, ὑπὸ Βουλευτοῦ ἄλλης.

γ) Ἡ συμπλήρωσις τῆς κενωθείσης Βουλευτικῆς ἔδρας (ἐκλογικῆς περιφερείας) γίνεται δι' ἐκλογῶν κατὰ τὰ τρία ἔτη πλὴν τὴν κενωθείσης τὸ τελευταῖον ἔτος.

δ) Τὸ σύνολον τῶν κατὰ ἐκλογικὰς περιφερείας ἐδρῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης, ἀποτελεῖ τὸ σύνολον τῶν ἐδρῶν τῆς Βουλῆς, καὶ οὐχὶ ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ.

Νόμος συνεπῶς, ὅπως ὁ τῆς ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ, διὰ τοῦ ὁποίου καθιεροῦται ὡς ἐκλογικὴ περιφέρεια ὁ λό κληροῦς ἡ ἐδαφικὴ περιφέρεια στῆς Ἐπικρατείας διὰ τὴν τρίτην κατανομήν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου νόμου καθορίζεται διαδικασία ἐκλογῆς ὡς Βουλευτῶν ἐκ τῶν ὑπολοίπων τῆς πρώτης κατανομῆς δὲν εἶναι συνταγματικὸς.

Οὕτε ἐπίσης εἶναι συνταγματικαὶ διατάξεις νόμου ἐκλογικοῦ, ὡς ὁ τῆς ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ αἱ καθορίζουσαι τὴν ἐκλογὴν Βουλευτοῦ ἐξ ἄλλης περιφερείας, καὶ καθ' ὑπερβασιν τῶν ἐδρῶν τῆς περιφερείας αὐτῆς, πρὸς συμπλήρωσιν ἔδρας

προκηρυχθείσης διὰ Διατάγματος ὡς ἔδρας ἄλλου Νομοῦ, διὰ τῶν ὑπολοίπων τῆς δευτέρας κατανομῆς, διότι ἀντιτίθεται εἰς τὴν περὶ ἀμέσου ἐκλογῆς διάταξιν τοῦ Συντάγματος, ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται.

Οὕτε δύναται ἡ ἀντισυνταγματικὴ αὐτὴ διαδικασία νὰ καλυφθῇ ἐκ διατάξεως τοῦ νόμου τῆς Ἀναλογικῆς ἐφ' ὅσον βάσει τοῦ Συν|τος αἱ ἔδραι προσδιορίζονται διὰ τοῦ Διατάγματος τῶν ἐκλογῶν κατὰ ἐκλογικὰς περιφερείας ΝΟΜΩΝ καὶ ΟΥΧΙ ΕΦΕΤΕΙΑΚΑΣ βάσει τοῦ κατὰ περιφερείας νομῶν ἐκλογικοῦ μέτρου.

Τὰ ἀνωτέρω ἄτοπα καὶ ἀντισυνταγματικὰ ἔτι μᾶλλον ἐπιτείνονται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ Συν|τος :

Περὶ ἀμέσου μυστικῆς καὶ καθολικῆς ψηφοφορίας.
Ἡ παραβίασις τῶν Συν|τικῶν Διατάξεων ἐκ τοῦ περὶ Ἀναλογικῆς ἐκλογῆς νόμου κατάδηλος γίνεσθαι, ὅχι μόνον ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων, περὶ τῆς κατὰ ἐκλογικὰς περιφερείας καὶ ἔδρας ἐκλογῆς, ἀλλὰ ἐκ τῆς παραβιάσεως τῆς ρητῆς περὶ ΑΜΕΣΟΥ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ διατάξεως τοῦ Συν|τος.

Διότι ἡ διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ἐκ τῶν ὑπολοίπων ψήφων μιᾶς περιφερείας, τῶν μὴ ἐπαρκεσάντων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ υποψηφίου τῆς ἔδρας ὅστις ἐψηφίσθη ἀμέσως εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτήν, ἐκλογὴ Βουλευτῶν ἄλλης περιφερείας καὶ ἔδρας ἢ ἡ χρησιμοποίησις τῶν αὐτῶν ὑπολοίπων ψήφων διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν βουλευτοῦ ἐκ τῆς τρίτης κατανομῆς, θεωρουμένης τῆς Ἐπικρατείας ὡς ΕΝΙΑΙΑΣ ἐκλογικῆς περιφερείας, ἀποτελεῖ ΕΜΜΕΣΟΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ Συν|τος. Τὸ ὅτι οἱ ὑπολογιζόμενοι ψήφοι, δύναται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ψήφοι κόμματος καὶ ὅχι προσώπων, ἐνισχύει περισσότερο τὴν περὶ ΕΜΜΕΣΟΥ ΕΚΛΟΓΗΣ ἄποψιν.

Ἐφ' ὅσον τοιαῦται διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἀναλογικῆς ἐκλογῆς δὲν δύναται νὰ θεωρηθοῦν Συν|τικῶς ἰσχυραὶ, ἡ περὶ ἀναλογικῆς συζήτησις ἐκφεύγει τῆς σοβαρότητος ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι διανύομεν περίοδον ὁμαλῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων καὶ ὅτι παρήλθεν ἡ ἐποχὴ τῶν ἀνωμαλιῶν εἰς ἃς παραδέρνομεν ἀπὸ θῆρας.

ΔΕΝ ΑΠΟΜΕΝΕΙ κατ' ἀκολουθίαν ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ παραδοξολογούμεν παρὰ ἡ διενέργεια Ἐκλογῶν διὰ τοῦ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ καὶ δὴ διὰ τοῦ συστήματος τοῦ Ἀτομικοῦ κατὰ ὑποψήφιον ψήφον ψήφου δεστίου.

IV.—Πλειοψηφικὸν δι' ἀτομικοῦ ἐκάστου υποψηφίου ψηφοδελτίου καὶ οὐχὶ καταλόγου υποψηφίων. Συγκέντρωσις εἰς τὸ Σύστημα αὐτὸ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς διὰ σφαιριδίου ψηφοφορίας.

Παρ' ὅλων ἀνομολογεῖται ὅτι ἡ διὰ σφαιριδίου ψηφοφορία, ἔχει πλεονεκτήματα ἐξασφαλίζοντα τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Βουλὴν ἐκλεκτῶν προσωπικοτήτων.

Διὰ τὴν μὴ προτίμησιν τοῦ προβάλλοντος ἐπιχειρήματα διάφορα καὶ κυρίως τῶν δαπανῶν διὰ τὸ ἐκλογικὸν ὕλικόν καὶ τὸ πολὺπλοκόν τῆς ἐγκαταστάσεως καλῶν.

Ἀντ' αὐτοῦ καὶ χωρὶς τὰ μειονεκτήματά του πρὸ τριετίας παρ' ἐμοῦ τὸ ΠΡΩΤΟΝ ἐπρουτάθη ἐξαγγέλθεν καὶ διὰ τοῦ τύπου (Ἐφημερίς «Ἑλληνι-

κόν *Αίμα*» τῆς 22]5[1948) σύστημα ἐξασφαλίζον τὰ πλεονεκτήματα τῆς διὰ σφαι-
ριδίου ψηφοφορίας εἰς ἐκλογὰς διενεργουμένας διὰ *ἀτομικοῦ ψηφοδέλ-
τίου* ἐκαστοῦ ὑποψηφίου.

Ἡ ὑπηρεσιακὴ Κυβέρνησις Θεοτόκη, υἱοθέτησε τὸ σύστημα αὐτὸ καὶ ἐπρό-
τεινε τὴν δι' αὐτοῦ διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν τῷ 1950. Ἡ ἀντίδρασις ὅμως τῶν
Πολ. Κομμάτων ἠμπόδισε τὴν ἐπιβολὴν του.

Κατὰ τὸ ἐκλογικὸν αὐτὸ σύστημα:

A) Αἱ μεγάλαι Ἐκλογικαὶ περιφέρειαι ὡς ἡ τῶν Ἀθηνῶν, Θεσ]νίκης, Πειραιῶς
κ.λ.π. ἐπιβάλλεται νὰ περιορισθοῦν εἰς περιφέρειας ἴσου περίπου ἀριθμοῦ
ἐκλογέων μὲ τὰς ἄλλας τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ εἶναι ἐκτὸς ἄλλων ἰσοδύναμος
ἡ ψῆφος τῶν πολιτῶν (μία ψῆφος ἐν Αἰγιαλείᾳ κρίνει τὴν τύχην 2 βου-
λευτῶν ἐνῶ εἰς Ἀθήνας 21, Πειραιᾶ 11 κλπ.).

B) Ἐκαστος ὑποψήφιος θὰ ψηφίζεται δι' ΑΤΟΜΙΚΟΥ μικροῦ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟΥ
(διαστάσεων κυτίου σιγαρρέτων) εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγράφητε τὸ ὄνομά
του τὸ σῆμα τοῦ Συνδυασμοῦ τοῦ Κόμματος εἰς ὃ ἀνήκει καὶ θὰ ἔχη καὶ
τὴν ἀπεικόνισίν του (φωτογραφίαν).

Γ) Ὁ ἐκλογεὺς θὰ θέτῃ εἰς τὸν Φάκελλον τόσα ΑΤΟΜΙΚΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ
ὅσα αἱ ΕΔΡΑΙ τῶν ἐκλεκτέων.

Αἱ λεπτομέρειαι ἔχουν διατυπωθῇ εἰς σχετικὸν σχέδιον νόμου, τροποποιητικοῦ
τοῦ Πλειοψηφικοῦ διὰ ψηφοδελτίων (καταλόγου ὑποψηφίων) νόμου προσαρμο-
σθέντος εἰς τὰς ἀνωτέρω βασικὰς ἀρχάς.

Κατὰ τὸ ἄνω ἐκλογικὸν σύστημα οἱ ἐκλογεῖς δύνανται νὰ ψηφίζουν μὲ τὰ
ἀτομικὰ ψηφοδέλτια ἐλευθέρως ὑποψηφίους τῆς ἐκλογῆς των (καὶ οὐχὶ
κατάλογον ὑποψηφίων τοῦ αὐτοῦ Κόμματος) καὶ ὑποψηφίους τῆς ἀντιπολιτεύσεως
ὥστε νὰ ἐκπροσωποῦνται εἰς τὴν Βουλὴν ὅλαι αἱ ῥοπαὶ τῆς Κοινῆς Γνώμης. Ὅλα
δὲ τὰ ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς ἐπιχειρήματα διὰ τῆς τοιαύτης ψηφοφορίας ἐξουδετε-
ροῦνται. Ἐπίσης δὲν ἐμποδίζεται ὁ ἐκλογεὺς νὰ ψηφίσῃ ὅλους τοὺς ὑποψηφίους
τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ αὐτοῦ κόμματος ἐὰν τοὺς ἐγκρίνῃ ῥίπτων τὰ ψηφοδέλτια
τῶν ὑποψηφίων τούτου. Αὐτὸ δὲ θὰ ἀποτελῇ ἀνασχετικὸν φραγμὸν διὰ τοὺς
Ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων νὰ ΜΗ περιλαμβάνουν εἰς τοὺς συνδυασμοὺς πρόσωπα
ἄνευ ἀξίας καὶ θὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἀναζητοῦν πρόσωπα κοινῆς ἐκτιμῆσεως καὶ
μεγάλης ὑπολήψεως. Οἱ ὑποψήφιοι δὲ κατ' ἀνάγκην θὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ
τὸν λαὸν διὰ τοὺς γνωρίσῃ προσωπικῶς. Καμμία δὲ θέλησις δὲν δύνανται νὰ ἐπι-
δράσῃ ἀναγκαστικῶς ἐπὶ τοῦ ἐκλογέως διὰ νὰ τοῦ μεταβάλῃ τὴν προτίμησίν του
ἀφοῦ τοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ θέσῃ εἰς τὸν φάκελλον τὸ ΑΤΟΜΙΚΟΝ ἐ-
καστοῦ ὑποψηφίου ψηφοδέλτιον καὶ ὅχι κατάλογον ὑποψηφίων τῆς προτιμῆσεως
τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος. Διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ψηφοδελτίου δὲ ἀπεικονίσεως τοῦ
ὑποψηφίου (φωτογραφίας) θὰ διευκολύνονται εἰς τὴν ψηφοφορίαν καὶ οἱ
ἀγράμματοι ἐκλογεῖς ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Υ. — Γενικοὶ κανόνες ἐλευθέρου, ἐντίμου καὶ ἴσου ἀγῶνος.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον διεξάγονται
αἱ ἐκλογαί, κατ' ἀρχὴν ἐπιβάλλεται νὰ ἐξετασθῇ, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διασφαλισθῇ

διὰ διατάξεων τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου, *ἡ δυνατότης διεξαγωγῆς
ἐλευθέρου καὶ ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἀγῶνος τῶν ἐπιζητούντων τὴν ἀναιροπὴν
τῆς Κυβερνήσεως* (ἀντιπολιτεύσεως) *καὶ τῶν κατεχόντων τὴν ἐξουσίαν*, ἢ τῶν
ἀντιθέτων κομμάτων τὰ ὁποῖα κατέρχονται εἰς τὸν πολιτικὸν στίβον ἐπιδιώκοντα
τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κυβερνωμένων πρὸς διαχείρισιν τῶν κοινῶν καὶ ἄσκησιν
τῆς ἐξουσίας.

Ἐπιβάλλεται, πρὸ παντὸς ἄλλου καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ συστήματος, ὁ ἐκλο-
γικὸς νόμος νὰ περιλάβῃ διατάξεις βάσει τῶν ὑφισταμένων πολιτικῶν καὶ
ἐκλογικῶν μας ἡθῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἀγωνι-
ζομένων κατὰ τρόπον ὥστε *οὔτε τὸ χεῖμα οὔτε τὰ μέσα τῆς προπαγάνδας
οὔτε ὁ τύπος* κτλ. νὰ δύνανται ν' ἀσκήσουν πίεσιν ἐπὶ τοῦ ἐκλογέως καὶ νὰ τὸν
πυρασύρουν.

Καὶ πρῶτον τὸ ΧΡΗΜΑ: Εἶναι ἐκτὸς συζητήσεως ἡ ὑπεροχὴ τὴν ὁποίαν
δύναται νὰ δώσῃ τὸ χεῖμα εἰς τὸν ὑποψήφιον ἢ εἰς τὸ κόμμα κατὰ τὸν ἐκλογι-
κὸν ἀγῶνα. Μεταξὺ τοῦ ὑποψηφίου ὁ ὁποῖος δύναται νὰ διαθέσῃ 100 χιλιάδας
δραχ. καὶ ἐκείνου ὅστις διαθέτει 3-5 ἢ ἐκείνου ὅστις δὲν διαθέττει οὔτε χιλίας δι'
αὐτοκίνητα, περιοδεῖας ἐντυπα κτλ. κίνησιν, *δὲν ὑπάρχει ἰσότης*. Ὅπως μεταξὺ
τοῦ κόμματος ἢ τῆς παρατάξεως ἡ ὁποία δὲν διαθέτει οὔτε 10 ἑκατομ. ἐκ συν-
εσφορῶν τῶν μελῶν καὶ ἐκείνης ἡ ὁποία διαθέττει 500 - 1500 δὲν δύναται νὰ
γίνῃ λόγος περὶ ἴσου ἀγῶνος. Ἐκτὸς τοῦ πασιφανοῦς, τῆς ὑπόπιου προελεύσεως
τοῦ χρήματος καὶ τῆς συναλλαγῆς πρὸς διάθεσιν μεγάλων ποσῶν, ἥτις γίνεται
πάντοτε μὲ ἀνταλλάγματα καὶ δεσμεύσεις, τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν
τῶν ἐκλογέων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ *ἐκλογῶν ἀλλὰ περὶ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ*. Ἡ διάθεσις χρήματος εἰς ἐφημερίδας ἢ ἄλλως πως ἐπιβάλ-
λεται νὰ ἀποτελῇ βασικὸν καὶ κύριον λόγον ἀκυρώσεως τῆς ἐκλογῆς.

Εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν πρὸς τὸν
σκοπὸν περιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ χρήματος, ὁ ἐκλογικὸς νόμος ἐκτὸς τῶν
ἄλλων (ἐγγυήσεως διὰ τὰς προπετεῖς ὑποψηφιότητας κλπ.) ὁρίζει:

1) Ἀνώτατον ὄριον δαπανῶν τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ὁ ὑποψή-
φιος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικείου τῆς ἐκλογῆς του.

2) Ἀπαγορεύεται καὶ διώκεται πᾶσα ἡ ὑπὸ ἰδιώτου, ὁργανώσεως ἐταιρίας
κτλ. οἰκονομικὴ διὰ τὰς ἐκλογὰς ἄμεσος ἢ ἔμμεσος οἰκοκομικὴ ἐνίσχυσις ὑποψηφίου ἢ
κόμματος ἀκυρουμένης τῆς ἐκλογῆς ἐὰν ἀποδειχθῇ τοῦτο. Καὶ αἱ διατάξεις αὗται τη-
ροῦνται αὐστηρῶς. Παρὰ ταῦτα τελευταίως ἐπροτάθη καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ θανόντος
ἐξέχοντος πολιτικοῦ Sir Starfforb Kripps ὅπως ΑΠΑΓΟΡΕΥΘῇ εἰς τοὺς ὑπο-
ψηφίους πᾶσα ἐκλογικὴ δαπάνη, ἀναλάβῃ δὲ ταύτας τὸ Κράτος δι' ὅλους τοὺς
ὑποψηφίους μετὰ τῶν ἄλλων γενικῶν δαπανῶν τῶν ἐκλογῶν, διὰ νὰ δύνανται νὰ
εἶναι ὑποψήφιοι καὶ οἱ μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιμετωπίσουν οὐδὲ τὰς ἐλαχίστας δα-
πάνας καὶ διὰ νὰ μὴ *δεσμεύεται ἡ ἀνεξαρτησία τῆς γνώμης τοῦ βουλευτοῦ
ἐξ οἰκονομικῶν συμφερόντων*. Ἐπίσης ὅπως ἀπαγορευθῇ ἡ χρησιμοποίησις
ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων ἢ τῶν κομμάτων ἰδιωτικῶν τροχοφόρων διὰ τὴν μεταφορὰν
τῶν ἐκτὸς τῶν περιφερειῶν τῶν διαμενόντων ψηφοφόρων, καὶ ἡ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ

ψηφοφορία εἰς τοὺς τόπους διαμονῆς των ἢ τὰς δαπάνας αὐτὰς τὰς ἀναλάβῃ τὸ Κράτος.

Δέον ἐπὶ πλέον νὰ ἀπαγορευθῇ δι' αὐστηροτάτων κυρώσεων ἡ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ἢ ΨΕΥΔΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ καὶ ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ καὶ ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗ.

Ἐπιβάλλεται νὰ εὐρεθῇ τρόπος διὰ τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου ὅπως χαλιναγωγηθῇ ἡ ψευδὴς ἢ συναισθηματικὴ προπαγάνδα, ἡ ὁποία συνοδεύει τὴν διαφήμεσιν ἢ δυσφήμισιν, διὰ τοῦ τύπου κλπ. μέσων ἀκυρουμένης τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὑποψηφίου ὅστις εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως διὰ φίλων του ἐχρηματοδότησε τὸν τύπον ἢ ἄλλως ἐνήργησε πρὸς τοῦτο. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν προγραμμάτων παρέχει εὐρύτατον στάδιον πρὸς διαφήμεσιν. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ΑΠΑΤΗ. Ἐπίσης πρέπει ν' ἀπαγορευθῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικείου αἱ ὑπερβολικαὶ ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας δίδουν οἱ ὑποψήφιοι χωρὶς νὰ ἔχουν σκοπὸν νὰ τὰς τηρήσουν ἢ καὶ διότι αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς εἶναι ἀπραγματοποιήτοι. Λόγῳ ἐπίσης τῆς μεγάλης ἐπιδράσεως τοῦ τύπου καὶ τῆς δι' αὐτοῦ δυναμένης νὰ ἐγερθῇ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗΣ, τὴν ὁποίαν πολιτικὴν κατακραυγὴν μεταχειρίζονται τὰ κόμματα ἢ οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι ὅχι διὰ λόγους ἐξυπηρετήσεως τῶν κοινῶν συμφερόντων, ἀλλὰ διὰ νὰ παρασύρουν ἢ νὰ ἐκφοβίσουν τοὺς ἐκλογεῖς πρέπει ν' ἀπαγορευθῇ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀσκουμένη, ἀπὸ τῆς προκηρύξεως ἰδίᾳ τῶν ἐκλογῶν, διότι ἀποτελεῖ πλάγιον μέσον νοθεύσεως τῆς ἐκλογῆς.

Τελευταίως δὲ οἱ μεταχειριζόμενοι τὸ πλάγιον αὐτὸ μέσον διὰ νὰ τὸ καταστήσουν τελεσφορώτερον μετέρχονται τὴν μέθοδον τῆς δι' ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν ἢ δικῶν δυσφημίσεως τῶν πολιτικῶν των ἀντιπάλων λόγῳ τῆς ἐκ τῆς διεξαγωγῆς τῶν δικῶν προκλήσεως τῆς διὰ τοῦ τύπου μεγάλης δημοσιότητος. Κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη ἔλαβεν ἡ μέθοδος αὕτη ἐπικίνδυνον καὶ δι' αὐτὴν τὴν Δικαιοσύνην ἔκτασιν διότι διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ κρίνεται καὶ ἡ Δικαιοσύνη βορᾷ τῶν πολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι, αἱ πρὸς δημογραφίαν πολιτικῆς κατακραυγῆς δίκαι (π. χ. Γαλοπούλου, Χατζηπάνου), δὲν ἀπεσκόπουν τὴν ἱκανοποίησιν τρωθέντος δικαίου ἀλλὰ πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν εἰς βάρος ἀντιπάλου προσώπου ἢ κόμματος, συνεπικουρίᾳ τῶν δικαστηρίων πρὸς ἐπιβεβαίωσιν ἢ ἀπαλλαγὴν δικαστικῇ αὐθεντίᾳ τῶν ἀποδιδομένων κατηγοριῶν πρὸς πολιτικὸν (κομματικόν) διασυρμόν. Ὁ ἐπικίνδυνος διὰ τύπου δι-ασυρμὸς τῆς ὑπολήψεως τῶν δικαζομένων πολιτικῶν, εἴτε ὡς μηνυτῶν, διὰ τῆς μυθιστορηματικῆς ἀναγνωσματοποιήσεως ὅχι τῆς δικαζομένης ὑποθέσεως, ἀλλὰ παντὸς ὅτι συνδέεται μὲ τὴν πολιτικὴν των σταδιοδρομίαν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν των ἀκόμῃ ζωὴν, ἔχει θέσει τοὺς πολιτευομένους εἰς ἥσσανα μοῖραν τῶν ἄλλων πολιτῶν ἐν τῇ δικαστικῇ προστασίᾳ προσβαλλομένων δικαιωμάτων των. Καὶ ἀπαιτεῖται τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον ἐπέδειξεν ὁ ἐσχάτως προσβληθεὶς Ὑπουργὸς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ ἡ ἀνταξία ἐμπιστοσύνη του εἰς τὴν Δικαστικὴν ἐξουσίαν, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀδίκως τρωθείσης ὑπολήψεώς του ἥτις καὶ ἐπῆλθεν διὰ τῆς καταδίκης. Ἀλλὰ εἰς τοῦτο θὰ πρέπει νὰ ἀσχολοῦνται οἱ δημόσιοι ἄνδρες!

Ὁ ἐκλογικὸς νόμος, ἀποτελῶν τὸν καταστατικὸν χάρτην, τῆς τιμίας πολιτικῆς ἀγωγῆς πολιτευομένων καὶ πολιτῶν, καὶ τοῦ ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἐντίμου ἀγῶνος, ἐπιβάλλεται νὰ περιλάβῃ διατάξεις ἐξασφαλιστικὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνευ φόβου καταρακώσεως τῆς ὑπολήψεων των, συμμετοχῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας, ἐν τῇ μὲν πολιτῶν οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας κηδόμενοι τῆς ἀτομικῆς των ὑπολήψεως, καὶ ἀξιοπρεπείας ἀπὸ συκοφαντικῶν καὶ ἀδίκων διασυρμῶν ἀπέχουν τῆς πολιτικῆς.

Ἐθεώρησα χρήσιμον νὰ ἐκθέσω τὰ ἀνωτέρω ὡς ἀφορμὴν σκέψεων διὰ τοὺς ἀρμοδίους πρὸς νομοθέτησιν, διὰ νὰ καταστή ὁ ἐκλογικὸς ἀγὼν πεδῖον πολιτικῆς τιμιότητος μεταξὺ ὑποψηφίων καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς τῶν πολιτῶν, ἀπὸ μέσων καταστρεπτικῶν τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ διαφθορᾶς ὑποψηφίων καὶ ἐκλογέων.

Π.Ε.Σ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΣΤΕΝΟΤΗΣ

Μετ' ἐπανειλημμένας συσκέψεις, ἐκπρόσωποι τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ οικονομολόγοι ἀναζητοῦντες τὰ ληπτέα μέτρα θεραπείας τῆς μαστιζούσης τὴν ἀγορὰν χρηματικῆς δυσπραγίας, ἐπέδωσαν τὴν 18 Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ. εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Ἐμπορίου μακρὸν ὑπόμνημα περιέχον τὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα αἱ συζητήσεις των κατέληξαν.

Εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τονίζεται κυρίως ὅτι τῆς διαπιστουμένης «ὁξυτάτης καθ' ὅλην τὴν χώραν ἀνεπαρκείας πιστώσεων καὶ ρευστοῦ ἐν γένει χρήματος» βασικὴ αἰτία εἶναι. «ἡ ἀσφυκτικὴ στενότης τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καθ' ἑαυτήν, ἀπεχούσης πολὺ ἀπὸ τὸ προσήκον φυσιολογικὸν ὕψος τῶν συναλλακτικῶν μέσων» ἀποδιδόμενη εἰς τὴν «πληθωρικὴν φοβίαν». Ὡς μόνον ἀφορμὴν ἀνησυχίας οἱ ἐμπνευσταὶ τοῦ ὑπομνήματος διαβλέπουν τὴν συνέχισιν τῆς χρηματικῆς στενότητος καὶ τοκογλυφίας, ἥτις ἐν τῇ παρατάσει τῆς διαγιγνώσκεται ὡς ἡ κυρία αἰτία ὠθήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ συνεχῶς πρὸς τὰ ἄνω καὶ τῆς διογκώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς. Ὡς ἐκ τούτου ζητοῦν λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικῶς ἐπείγοντος, νὰ ἐνισχυθῇ ἡ χαροπαλαίουσα ἰδιωτικὴ οἰκονομία, εἰσηγούμενοι «τὴν ἀνάγκην ἀμέσου ἀναμορφώσεως τοῦ τρόπου πιστοδοτήσεως αὐτῆς, ἀσκουμένης ἐφεξῆς ὑπὸ πνεῦμα ρεαλιστικὸν καὶ ὅχι δογματικῶν κανόνων, δι' ὄργανον καὶ μηχανισμόν, παρέχοντος τὰ ἐχέγγυα ὅτι θὰ παύσῃ νὰ εἶναι τροχοπέδη καὶ θ' ἀποβῇ ρυθμιστὴς τῆς Πίστεως». Τονίζεται δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ὅτι «ἀπλὴ ἀνακατανομή τῶν ὑφισταμένων ρευστῶν μέσων δὲν ἀρκεῖ, καθ' ὅσον ἅπαντες ἀνεξαιρέτως οἱ κλάδοι τῆς οἰκονομίας ἔχουν ἀνάγκην χρηματικῆς ἐνισχύσεως. Ἀπαιτεῖται ὁθεν—ἀφόβως διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους—σημαντικὴ ὑψώσεις τοῦ κυκλοφοριακοῦ ἐπιπέδου πρὸς ἀσκήσιν βραχυπροθέσμου πίστεως ὑπὲρ τῶν παραγωγικῶν κλάδων».

Ἐάν διὰ τόσον ὀπλοῦ μέσου, τῆς ὑψώσεως τοῦ κυκλοφοριακοῦ ἐπιπέδου, εἶναι ἐφικτὴ ἡ θεραπεία τῆς ἀπὸ μηνῶν ἐντεινομένης οικονομικῆς δυσπραγίας. ἡ εὐθύνη τῶν ἀρμοδίων διὰ τὴν πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας θὰ ἦτο ὄντως μεγάλη, δεδομένου ὅτι καθῆκον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπευθύνων συμβούλων τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἡ ἐκάστοτε σφυγμομέτρησις τῆς ἀγορᾶς καὶ βυθομέτρησις τῆς

καταστάσεως, ὥστε μὲ βάσιν τὴν διατήρησιν τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς νὰ διευκολύνεται ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς δι' ὅσον τὸ δυνατόν ἀφθονώτερου καὶ ἐφθηνοῦ χρήματος. Ἐὰν ἐπομένως, παρὰ τὰς πιέσεις τῆς ἀγορᾶς ἡ ὑπεύθυνος διὰ τὴν κυκλοφορίαν ἀρχὴ ἀντιτίθεται ν' αὐξήσῃ ἔτι περαιτέρω ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, τὰς πρὸς τὴν ἀγορὰν πιστωτικὰς εὐκολίας, διερωτᾶται τις λογικῶς μήπως ἡ προτεινομένη αὕτη εὐκολος λύσις, ἀπηχοῦσα βεβαίως τὴν εὐκολον προσπάθειαν πρὸς ἐξεύρεσιν ἀμέσου διεξόδου, παραγνωρίζει, ἐν τῇ ἀναζητήσει τῶν αἰτίων τῆς σημερινῆς μεγάλης δυσαναλογίας μεταξὺ ζητούμενων καὶ παρεχομένων πιστώσεων, τὰ βαθύτερα αἷτια τῆς προκαλούσης τὴν κρίσιν ὑψηλῆς ταύτης ζητήσεως.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον στηρίζει τὴν ἄποψιν ταύτην εἶναι ὅτι τὰ παράπονα περὶ στενότητος ἐντείνονται καθ' ἣν ἀκριβῶς περίοδον ἡ μὲν κυκλοφορία σημειώνει τὴν μεγαλειτέραν αὐξήσιν, θεωρηθεῖσαν μάλιστα ἐπικίνδυνον καὶ ἀνελθοῦσαν διὰ τὸ τελευταῖον ἐπτάμηνον Φεβρουαρίου—Σεπτεμβρίου 1955 κατὰ 19,3 τοῖς ἑκατόν, ἡ δὲ συνολικὴ πρὸς τὴν οἰκονομίαν τραπεζικὴ πιστοδότησις αὐξάνει κατὰ 800 ἑκατ. δραχ. ἀνελθοῦσα ἀπὸ 7.723 εἰς 8.531 ἑκατ., ἥτοι κατὰ 10,5 τοῖς ἑκατόν, ἐνῶ κατὰ τὴν ἴδιαν περίοδον ὁ τιμάρθμος χονδρικῆς πωλήσεως τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος ὑψοῦται μόνον 6,6 τοῖς ἑκατόν. Ἐὰν ἐξ ἄλλου, λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τόσον τὴν ἀνησυχαστικὴν συννεχῆ ἄνοδον τοῦ τιμάρθμου, μὴ σημειώσαντος διὰ πρῶτον ἔτος οὐδὲ κἄν τὰς συνήθεις ἐποχικὰς κάμψεις, καὶ ἐν συνδυασμῷ τὴν μείωσιν τῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ δολλάριον ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, εἶναι δύσκολον νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐκδηλώνουν χαρακτηριστικὰς πληθωρικὰς πιέσεις, ἡ θεραπεία καὶ ἡ ἐξάλειψις τούτων θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς προτεινομένης δι' ἔτι μεγαλειτέρας ὑψώσεως τοῦ κυκλοφοριακοῦ ἐπιπέδου αὐξήσεως τῆς διαθεσίμου ἀγοραστικῆς δυνάμεως.

Ἀλλὰ ἐπομένως πρέπει νὰ εἶναι τὰ αἷτια τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον μέχρι κρίσεως ἐνταθείσης στενότητος πιστώσεων, αἱ ὁποῖαι, ὡς εἶδομεν ὅχι μόνον δὲν ἐμειώθησαν ἀλλὰ καὶ ὑβλήθησαν. Τὸ κύριον δὲ αἷτιον πρέπει ν' ἀναζητηθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας ἐκεῖνας αἷτινες εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν πιστώσεων *μείωσιν τῆς ἐνδεικνυομένης ἀναλογίας* τῶν βραχυπροθέσμων τοιούτων καὶ ἐξ ἄλλου τὴν μείωσιν τῶν *κεφαλαίων κινήσεως* τῶν ἐπιχειρήσεων περιορισθείσης οὕτω τῆς ρευστότητος τῆς οἰκονομίας. Αἱ Τράπεζαι διὰ πολλοὺς λόγους, δὲν σπένδουσιν πάντοτε εἰς τὴν διασφάλισιν τοῦ βραχυπροθέσμου τῶν χορηγήσεων, οὕτως ὥστε ἀντὶ νὰ περιορισθῇ ὑβλήθῃ ἀκόμη ὁ ὄγκος τῶν παγωμένων πιστώσεων: Οὕτω κατὰ τὸν «Οἰκονομικὸν Ταχυδρόμον» τὸ σύνολον τῶν χαρακτηριζομένων ὑπὸ εὐρείαν ἔννοιαν παγωμένων πιστώσεων ἀνέρχεται σήμερον εἰς 900 ἑκατ. δρχ., ἐξ ὧν 500 περίπου προέρχονται ἀπὸ καθυστερήσεις πιστούχων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, 100 τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, 300 δὲ ἀποτελοῦν ὀφειλὰς πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ Ι.Κ.Α. εἰς ἃς περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἐν κυθυστερήσει ὀφειλὰι πρὸς τὸν Ο.Χ.Ο.Α. εἶναι προφανές ὅτι ἐκ τῶν εἰς ἀδυναμίαν περιελθουσῶν ἐπιχειρήσεων τούτων αἱ αἰτήσεις παροχῆς πιστώσεων ἐγίνοντο ὅλοεν καὶ πλέον ἐπιτακτικαί, δημιουργοῦσαι τὴν ἔντασιν στενότητος ἀνταλλακτικῶν μέσων. Ἡ δὲ κατάστασις αὕτη ἐπεδεινώθη ἐκ τῆς γραμμῆς τὴν ὁποῖαν ἠκολούθησαν πολλὰ ἐπιχειρήσεις μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς. Ὅχι μόνον δὲν ἐφρόντισαν αὗται νὰ ἐνισχύσουν τὸ καταστὰν ἀνεπαρκές ἴδιον κεφάλαιον κινήσεως, ἀλλ' εὐρεθεῖσαι λόγῳ τοῦ ἐκ τῶν ὑποτιμήσεων δημιουργηθέντος εὐνοϊκοῦ προ-

σωρινοῦ περιθωρίου πρὸ ἀποτόμου ἐντάσεως τῆς ζητήσεως ἐπρωτίμηνσαν νὰ ἐπεδύσουν ἴδια κεφάλαια πρὸς συγχρονισμόν καὶ ἐπέκτασιν τῶν ἐγκαταστάσεών των προκαλέσασαι οὕτω ὑψηλὴν κινήσιν κεφαλαίων κινήσεως. Ἀλλ' ἐνῶ ἡ στενότης χρήματος τοιούτῳ τρόπῳ ἐνετάθη, πολλὰ ἐπιχειρήσεις μὲ τὴν βαθμιαίαν ἀπώλειαν τοῦ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως περιθωρίου, τὸ ὅποιον ἐπέφερε καὶ μείωσιν τῆς ζητήσεως δυσχεραίνονται ἤδη ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸ κόστος παραγωγῆς.

Ἐὰν ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν εἶναι ἀκριβῆς ἐπιβάλλονται τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπ' ἀνέφερον εἰς πλεόν φυσιολογικὴν κατάστασιν τὴν ἀτυχῶς στενὴν βεβαίως ἑλληνικὴν ἀγορὰν τοῦ χρήματος, λόγῳ τῆς γνωστῆς ἐλλείψεως ἀποταμειωτικῆς ἐφέσεως καὶ πίστεως. Ἐὰν δὲ τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι πλέον ἐπιπόνα καὶ μακροπρόθεσμα —κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν νομισματικὴν πανάκειαν ἡ ὁποία δὲν εἶναι πάντοτε ἀποτελεσματικὴ— εἶναι ἐν τούτοις τὰ μόνα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο, συντρεχουσῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐν ἐπὶ τῷ ὑπομνήματι ἀναφερομένων προϋποθέσεων (ἐξάλειψιν τῆς δυσπιστίας τῶν πράξεων τῆς πολιτείας, κτλ.), ν' ἀποκαταστήσουν τὴν κλονισμένην πίστιν, διαφυλάσσοντα τὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς, ὅποτε καὶ μόνον θὰ ἐπῆρχετο ἡ ποθουμένη ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἀποταμειώσεως καὶ ἡ εἰσροὴ κεφαλαίων. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων συγκαταλέγεται ἡ βαθμιαία ἐκκαθάρισις τῶν ὀριακῶν ἐκεῖνων ἐπιχειρήσεων, μὴ βιωσίμων, αἷτινες κατορθώνουν ἀκόμη διὰ πιστοδοτικῶν ἐνέσεων νὰ λειτουργοῦν ἀντιοικονομικῶς, παρὰ τὸ ὑψηλὸν των κόστος παραγωγῆς, τὸ ὅποιον ἐπῆρεάζει τὸν τιμάρθμον συγκρατοῦν τὰς τιμὰς ὑψηλότερον τοῦ δέοντος. Τὴν σχετικὴν νομοθετικὴν μέριμναν ἀνήγγειλε μὲν ἡ προηγουμένη κυβέρνησις, ἀλλὰ δὲν τὴν ἔφερεν εἰς πέρας. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης κυβερνήσεως ὀριοθεῖσα ἐπὶ τοῦ τιμάρθμου Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ ἄλλως τε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τοὺς καθορίζοντας τὸ κόστος παραγωγῆς συντελεστές, οἱ ὁποῖοι—διότι ἡ ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως κυβερνήσεως οὐδόλως περὶ αὐτῶν ἡσυχολήθη—ἀποτελοῦν καὶ σήμερον τὸ πρωταρχικὸν αἷτιον τῆς ἐμφανιζομένης κρίσεως.

Ἐξ ἄλλου ἐπιβάλλεται, μὲ τὴν ἀνακατανομὴν τῶν πιστώσεων, ἡ ἐξυμνηστικὴ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου διασφαλίσεως τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἵνα χρηματοδοτοῦνται πληρέστερον οἱ ἐξυπηρετοῦντες τὰς μεγαλειτέρας κοινωνικὰς ἀνάγκας τομεῖς, περιοριζομένης τῆς ἐλευθερίας τῶν τραπεζῶν ὡς πρὸς τὴν ἱκανοποίησιν δευτερευουσῶν ἀναγκῶν, ὁπόθεν συννεχῶς προκύπτουν δι' αὐτὰς μεγαλειτέρα κέρδη. Ἐφ' ὅσον αἱ Τράπεζαι δὲν εἶναι πλέον αὐτοδύναμοι, τῆς χρηματοδοτήσεως γινομένης κατὰ μέγα μέρος ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, τὸ Κράτος ἔχει τὸ μέσον, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, νὰ ἐλέγχῃ τὴν ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν διάθεσιν ὡς καὶ τὴν ἐξόφλησιν τῶν χορηγούμενων πιστώσεων. Α.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐγκαινιάζων τὴν ἐφετεινὴν ἐκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης, ἐτόνισεν, ὅτι ἡ Γεωργία εἶναι τὸ ἐπίκεντρον τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Τὸ ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Οἰκονομία ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς κυρία βάση τῆς ζωῆς ἑλλων τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν, ἀποτελεῖ ἀσυζητητὸν ἀλήθειαν διὰ πάντα, ὅστις ἔχει ἐμβαθύνει εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Οἰκονομίας, ἀλήθειαν τόσο πλεον καταφανή, ὅσον περισσότερον λαὸς τις λάμπει διὰ τοῦ πολιτισμοῦ του.

επληρώθησαν μόνον εις την Χώραν του προορισμού, μέχρι δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς, τὸ ποσὸν εἶχε δοθῇ ὑπὸ μορφήν ἐντόκου δανείου, ἐναντι τοῦ ἐμπορεύματος. Κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ Πλάτων ἐταξείδευσε μὲ τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐφόρτωσε τὸ ὑπέγ-
γυον ἐμπόρευμα καὶ ἔλαβε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας αὐτοῦ μετὰ τὴν τελικὴν πώλησιν.

Ἡ κτηνοτροφία εἶχεν ἐπίσης τὴν σημασίαν τῆς εἰς τὴν ἀγροτικὴν παραγω-
γὴν. Ἡφθόνουν τὰ αἰγοπρόβατα, μία δὲ ἀπὸ τὰς τέσσαρας ἀρχαίας φυλὰς τῆς
Ἀττικῆς ἦτο ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὴν αἰγοτροφίαν καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός
τῆς οἱ ἀποτελοῦντες ταύτην ὀνομάζοντο «αἰγικορεῖς». Ὑπῆρχον διάφορα εἶδη προ-
βάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἐκλεκτῆς γενεᾶς, εἰδικοί δὲ νόμοι ἐθεσπίζοντο πρὸς προ-
στασίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας, ἀπαγορεύοντες τὴν σφαγὴν καὶ τὸ κού-
ρευμα τῶν προβάτων πρὶν γεννήσωσιν. Ὑπῆρχον ἐπίσης, ἀλλ' εἰς μικρότερον
ἀριθμὸν, ὄνοι καὶ ἡμίονοι, χοῖροι καὶ ἄλλα μεγάλα ζῷα. Κατὰ τοὺς πρώτους χρό-
νους ὑπῆρχε σχετικὴ σπανιότης ἵππων καὶ βοῶν, ὧν ἡ σφαγὴ ἦτο ἀπηγορευμένη
διὰ νόμου, ὡς ἀναφέρει ὁ Φιλόκορος. Ἡ σπάνις τῶν ἵππων εἶχεν ὡς συνέπειαν
τὴν ἑλλειψιν ἱππικῆς εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἀρχαίων Ἀθηναίων, εἰς δὲ τὴν μάχην
τοῦ Μαραθῶνος δὲν συναντᾶται ἱππικόν, τὸ ὁποῖον κατὰ μεταγενεστέρας ἐξιστορή-
σεις, δὲν ὑπερέβαινε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑκατὸν. Μόνον βραδύτερον ἠδύνηθη ἐπαρκῶς
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἵππων καὶ τῶν βοῶν ἐξ αἰτίας ἰδίως τῶν λειμῶνων τῆς Εὐβοίας.

Ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς πλέον λαμπρὰς ἐποχὰς τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε ἡ βιομηχα-
νία καὶ τὸ ἐμπόριον ἐφαίνοντο νὰ ὑπερσχύωσι τῆς γεωργίας, αὕτη οὐδέποτε ἐξέ-
πεσε παρὰ τὰ παράπονα καὶ τοὺς ὑπαινιγμοὺς τῶν συντηρητικῶν συγγραφέων,
ἰδίως τοῦ Ἀριστοφάνους, διότι τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀττικῆς ἦτο κυρίως διαμετακο-
μιστικόν, ἐξακολουθοῦσης τῆς γεωργίας νὰ κατέχη τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ Χώρᾳ.

Β. ΔΕΝΔΡΑΜΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἡ διὰ τοῦ Νεοκεφαλαιοκρατικοῦ καθε-
στῶτος εὐημερία.

Ἀπὸ τὴν μελέτην «Αἱ ἀνάγκαι καὶ οἱ πό-
ροι τῆς Ἀμερικῆς» τοῦ «Κληροδοτήματος τοῦ
Εἰκοστοῦ Αἰῶνος» ἀξίζει ν' ἀναφέρωμεν εἰς
πέπσμα τῶν σοσιαλιστικῶν θεωριῶν, τὰ ἀκό-
λουθα καταπληκτικὰ, πράγματι, ἐπιτεύγματα.

Αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι «δὲν ἀνερχομένησαν μό-
νον ἐπὶ νέου πεδίου εὐμαρίας, ἀλλ' ἐξακο-
λουθοῦν ν' ἀνέρχωνται, καὶ δὴ μὲ ἐπιταχυν-
θέντα ρυθμὸν, εἰς ὕψη τὰ ἀνώτερα ὄρια τῶν
ὁποίων εἶναι δύσκολον νὰ προβλεφθοῦν.»

Καὶ ἡ Ἐκθεσις σημειώνει μετὰξὺ ἄλλων τὰ
ἑξῆς : Εἰς ἀμερικανὸς ἐργάτης μὲ τὰ σήμερον
εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μηχανικῆ μέσα ἀποδίδει
ἐντὸς 40 ὥρου ἐβδομάδος, ὅσον ἀπέδιδον τὸ
1850 τρεῖς ἐργάται ἐργαζόμενοι 70 ὥρας τὴν
ἐβδομάδα.

Τὸ 1850 τὰ τρία τέταρτα περίπου τῆς κα-
ταβαλλομένης ἐνεργείας εἰς τὰς Ἡν. Πολι-
τείας ἦτο μυϊκὴ ἐνέργεια, ἀνθρωπίνη ἡ ζω-
ικὴ. Τὸ 1950 αὕτη περιορίσθη εἰς μόλις δύο
τοῖς ἑκατὸν !

Καὶ ἡ ἀφάνταστος αὕτη ἀνάπτυξις ἐπιταχύ-

νεται ἤδη ἀκόμη περισσότερον. Περὶ τὸ 1960
ἡ Ἐκθεσις προβλέπει ὅτι αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι
θὰ ἔχουν πληθυσμὸν 177 ἑκατομ., 69 ἑκατομ.
θέσεις ἀπασχολήσεως, 36,5 ὥρων μόνον ἐ-
βδομάδα ἐργασίας, μέσον εἰσόδημα κατὰ οἱ
κογένειαν δολλ. 6.180, ἥτοι δρ. 185.400, καὶ ἀ-
καθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα 413 δισεκατομ.
δολ., κατὰ 29 τοῖς ἑκατὸν ἀνώτερον τοῦ 1950 !

Ταῦτα πάντα ἐπέτυχαν αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι
παρὰ τὸν ἀνομοιόμορφον πληθυσμὸν, διότι
κατ'ὀρθωσαν νὰ δημιουργήσουν «πολιτικὸν καὶ
κοινωνικὸν κλίμα πρόσφορον εἰς τὴν δημι-
ουργικότητα καὶ τὸν νεωτερισμὸν, εἰς τὴν ἀ-
νάπτυξιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικότητος,
εἰς τὴν θέλησιν ἀναλήψεως εὐθυνῶν καὶ ἐ-
πενδύσεων κεφαλαίων». Οὕτω, ἐπιλέγει ἡ
Ἐκθεσις «ἐξ ὧν τῶν μεγάλων βιομηχανι-
κῶν ἐθνῶν, τὸ πλέον μετὰ πείσματος προ-
σηλωμένον εἰς τὴν ἀτομιστικὴν κεφαλαιοκρα-
τίαν ἐπλησίασε περισσότερον
ὧν εἰς τὸ νὰ δύναται, εἰς
μῖαν κοινωνίαν ἀνευ διαφο-
ρισμοῦ τάξεων, νὰ προσφέ-
ρῃ εἰς ὅλους τὴν εὐημερίαν.»

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ

Μία εὐγενὴς μορφή τοῦ παλαιοῦ πολιτικοῦ
κόσμου τῆς Ἑλλάδος ἐξέλιπεν ἐν τῇ προσώπῳ
τοῦ Δημ. Μαξίμου. Αἱ ὑπηρεσίαι του ἐν τῇ οἰ-
κονομικῇ ζωῇ τοῦ τόπου ὡς Διοικητοῦ τοῦ με-
γαλυτέρου τραπεζιτικοῦ ἰδρυμάτος τῆς χώρας
εἶναι τόσον παγκοίνως γνωσταὶ ὥστε νὰ παρέλ-
κῃ πᾶσα ὑπόμνησις των. Ὡς πολιτικὸς ἀνὴρ
καὶ ὡς διπλωμάτης ἠτύχησε ἐπίσης νὰ παρά-
σχω ἐκδουλεύσεις εἰς τὸν τόπον αἰτίνας, ἀν καὶ
ἡ παροίμειός τῃς μετριοφροσύνης του δὲν συνέτε-
λεσε καθόλου εἰς τὸ νὰ τὰς ἐξάρῃ δὲν ὑστέρη-
σαν τῶν πρώτων. Ὡς Πρωθυπουργὸς τὴν πρώτην
συμμαχικὴν κυβερνήσεως μετὰ τὴν ἀποκατά-
στασιν τῆς συνταγματικῆς τάξεως πραγμάτων
τῇ 1916, συνέβαλε τὰ μέγιστα διὰ τῆς πράστη-
τος τοῦ χαρακτηρη τοῦ καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης
τὴν ὁποῖαν ἀνέπνευσε εἰς ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμμα-
τα ὅπως ἐβραϊώσῃ τὴν συνεργασίαν μετὰξὺ τῶν
κομμάτων εἰς μίαν στιγμὴν ὅπου αὕτη ἐφαίνετο
ἀδύνατος καίτοι αἱ περιστάσεις τὴν καθίσταν
εἰπὲρ ποτε ἄλλοτε ἀπαραίτητον. Διὰ πρώτην
φορὰν ἀπὸ τοῦ 1936 μεθ' ὅλας τὰς θιασὰς ἀνα-
ταραχὰς αἰτίνας εἶχον μεσολαβήσῃ, κόμματα
πολιτικὰ ριζικῶς πρὸς ἀλλήλα διαφωνοῦντα ἐπὶ
βασικῶν προβλημάτων, ἠθύνθησαν νὰ συνεργα-
σθῶσιν ἐπωφελῶς καὶ δημιουργικῶς εἰς τὴν ὑ-
πηρεσίαν τῆς πατρίδος. Ἡ προσωπικὴ του ἐπιρ-
ροὴ κατέστησε πραγματοποιήσιμον ἐκεῖνο τὸ ὁ-

ποῖον ἕως τότε ἐφαίνετο ἀδύνατον καὶ τὸ ὁποῖ-
ον εὐτυχῶς ἠθύνθη νὰ ἐπιζήσῃ ὑπὸ ἀλλήνμορ-
φὴν καὶ μετὰ τὴν παραίτησιν του ἀπὸ τῆς
Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ διπλωματικὸν του ἔργον ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου
βαρυσήμαντον. Ὑπῆρξεν ὁ πρωτεργάτης ἀπὸ ἐλ-
ληνικῆς πλευρᾶς τοῦ πρώτου Βαλκανικοῦ συμ-
φώνου καὶ τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς συμμαχίας τῶν
ἐτῶν 1933 καὶ 1934. Τὸ ἔργον ἐκεῖνο συνήντη-
σεν ὡς γνωστὸν σοβαρὰς ἀντιδράσεις ἐν Ἑλλά-
δι καὶ ἐπὶ μακρὸν ἡμφισθητήθη. Ἡ ἱστορικὴ
του δικαίωσις ὅμως ἐπῆλθεν ὅταν κατὰ τὸν Β'
Παγκόσμιον πόλεμον ἡ διαταραχθεῖσα ἐν τῇ με-
ταξὺ Βαλκανικῆς συμμαχίας, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν
ἐχθρόν, νὰ κατακτήσῃ ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν
Βαλκανικὴν καὶ νὰ θέσῃ ἐν κινδύνῳ καὶ αὐτὴν
τὴν ἑκδοσιν τοῦ πολέμου. Ἐάν τὸ ἔργον τοῦ
Δημ. Μαξίμου ἀντὶ νὰ διαταραχθῇ ἐπὶ τῶν δια-
δόχων του εἶχεν ἐκτοτε ὁλοκληρωθῇ ἄλλη θὰ
εἶχε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπάρξῃ ἡ τύχη
τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν. Καὶ ἡ τελικὴ τούτων
ἐπιβεβαίωσις ἐπῆλθε πολλὰ ἔτη βραδύτερον, ὅ-
ταν τῇ 1953 καὶ 1954, ἐν ὅφει ἀναλόγων περι-
στάσεων οἱ ἡγέται τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν ἐ-
προχώρησαν εἰς τὴν σύναψιν τοῦ συμφώνου τῆς
Ἀγκύρας καὶ τῆς συμμαχίας τοῦ Μπλέδ. αἰτί-
νες ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχῶν ἀπορρέουν καὶ τοὺς ἰ-
δίους ἐξυπηρετοῦσι σκοποὺς πρὸς τὴν συνθήκην
τῶν Ἀθηνῶν τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1934, ἣτις
φέρει τὴν υπογραφήν τοῦ Δημητρίου Μαξίμου.
Τὸ ἔθνος δὲν πρέπει νὰ τὸ λησμονήσῃ καὶ
δὲν θὰ τὸ λησμονήσῃ.

ΔΙΕΤΙΑ

Τὰ «ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ» κλείουν μὲ τὸ τεῦχος αὐτὸ τὸ Δεύ-
τερον Ἔτος τῆς ἐκδόσεώς των.

Αἱ στήλαι τῶν κατὰ τὰ δύο αὐτὰ ἔτη διεκλήρυξαν τὰς βασικὰς
ἀρχὰς, τοῦ πολιτικοῦ προγράμματος τοῦ κ. Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗ ὡς καὶ τῶν
μεθόδων ποὺ ἐνδείκνυνται πρὸς ἐξυγιάνσιν καὶ ἀνωτέρωσιν τῆς
ἐθνικῆς πολιτιστικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ζωῆς.

Οἱ φίλοι καὶ ὁπαδοὶ ὅσοι ἐγαλουχήθησαν μὲ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς,
ἐπίστευσαν εἰς αὐτὰς, (καὶ εἶναι οὗτοι πολλοὶ χιλιάδες εἰς ὅλην τὴν
Ἑλλάδα) καὶ ἀνεγνώρισαν ἐν τῷ προσώπῳ του, τὸν ἐνσαρκωτὴν τῶν
ἀνωτέρων ἰδεωδῶν, τῶν ἀνταξίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ βίου,
καλοῦνται ἤδη νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν νέαν φάσιν τοῦ ἀρξαμένου
ἀγῶνος πρὸς ὁλοκλήρωσιν των.

Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ΑΡΧΗΓΟΥ φωτίζει τὴν εὐρείαν λεωφόρον
ποῦ ἀνοίγεται ἤδη δι' ὅλους τοὺς ἀγαπῶντας τὸν τόπον καὶ τοπο-
θετοῦντας τὴν ἀτομικὴν των προκοπὴν καὶ εὐτυχίαν εἰς τὴν ἀνύψω-
σιν τοῦ συνόλου τοῦ Λαοῦ.

Αἱ ἐξυγιαντικαὶ καὶ ἀνακαινιστικαὶ τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Κρά-
τους ἰδέαι διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ πραγματοποιηθοῦν αἱ κοινω-
νικαὶ τάσεις κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον τὴν ὁποῖαν διανύομεν
ἐκφράζονται ὑπὸ τοῦ ἀδιαβλήτου καὶ δυναμικωτάτου ἡγέτου.

Ἀπὸ ἀρκετοῦ χρόνου διεκήρυξε μὲ ἀποστολικὴν πίστιν καὶ ἐνθεὸν ἐνθουσιασμόν τὸ τι ὤφειλε καὶ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὸ Ἔθνος καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν «ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ», ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς καθόλου πολιτείας του καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς προσέφερεν εἰς τὸ ἜΘΝΟΣ μας ἀπὸ τῶν ὑπάτων ἀξιομάτων ἅτινα τοῦτο τῷ ἐνεπιστεύθη.

Τὰ κομματικὰ σχήματα καὶ αἱ παράλληλοι πολιτικαὶ κινήσεις συχνὰ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον καλύπτουν, ὑπὸ τὸν πέπλον τῶν, τὸ κενόν, τὴν ἑλλειψιν πάσης πίστεως εἰς ἰδεολογικὰς ἀρχάς.

Ἡ Πολιτικὴ κίνησις τὴν ὁποίαν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδημιούργησεν ὁ κ. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ μὲ ὀλοκληρωμένον ἐπιτελεῖον καὶ μελετημένον συγκεκριμένον πρόγραμμα καὶ λύσεις ἐπὶ τῶν σπουδαιότερων προβλημάτων τῆς χώρας, διεκρίνεται, τούτων ἐκ τοῦ θετικοῦ ἰδεολογικοῦ της ὑποβάθρου.

Ἐνεφανίσθη τὴν στιγμὴν ποὺ ὁ δημόσιος κήρυξ ἐφώνει «τίς ἀγορεύειν βούλεται» καὶ δὲν ἐνεφανίζετο οὐδεὶς. διὰ νὰ ὑποδείξῃ τὴν κατεύθυνσιν. Αἱ στιγμαὶ ἦσαν καὶ εἶναι κρίσιμοι διὰ τὴν χώραν.

Δι' αὐτὸ καὶ ὁ ἡγέτης δὲν ἐδίστασεν. Ἐγκατέλειπε παραιτηθεὶς τὰς ἀνέσεις τῶν ἀξιομάτων δι' ὧν τὸν εἶχε περιβάλει ἡ Πολιτεία, καὶ ἀπεδύθη εἰς ἀγῶνα τραχύτατον.

Παλαίων ἐναντίον ὅλων τῶν φαυλοτήτων, βαλλόμενος συνεχῶς καὶ μετὰ πάθους ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰδιοτελεῖς, γενναίως διεξήγαγε τὸν ἀγῶνα καὶ ἐστάθη ΟΡΘΙΟΣ. Ἐζήτησεν, ἀκριβῶς ὅπως πράττουν ὅλοι οἱ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὴν Ἱστορίαν, εἰς χαλεπὰς ἡμέρας μὲ φωνὴν στεντορείαν, νὰ σταματήσῃ τὸ κατράκυλισμα τοῦ Ἔθνους πρὸς τὸν ΑΦΑΝΙΣΜΟΝ καὶ οἱ τίμιοι, οἱ νοήμονες καὶ οἱ ἄγνοοι πολῖται ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν πλῆρεις θάρρους καὶ ἐλπίδων.

Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἱστορίας, ὁ ἀντίλαλος φέρει εἰς τὴν μνήμην τὰς μορφὰς τῶν ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ, οἱ ὁποῖοι εἰς παραπλησίαν στιγμὰς ἐπρόσταξαν μὲ κραυγὴν κινδύνου ὅπως ὁ ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ὁ ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ τὴν ΜΕΤΑΒΟΛΗΝ, ἡ ὁποία θὰ σταματήσῃ τὸν ἱλιγγόν ποὺ καταλαμβάνει τοὺς ἱσταμένους εἰς τὸ χεῖλος τοῦ χαίνοντος βαράθρου ἀνθρώπους καὶ θὰ χάρισῃ τὴν ΝΗΦΑΛΙΟΤΗΤΑ καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ΟΡΘΟΦΡΟΣΥΝΗΝ, ἀπαραίτητα στοιχεῖα τῆς δημοκρατικῆς προοδευτικῆς προοπτικῆς πρὸς τὸ καλὸν τῆς σημερινῆς καὶ τῶν ἐρχομένων γεννεῶν τοῦ Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων.

Μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὰς ἀρχὰς ποὺ συνιστοῦν τὴν Πολιτικὴν Κίνησιν ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ καὶ συγκροτοῦν τὸν ΑΡΧΗΓΟΝ ἃς τὸν ἀκολουθήσωμεν εἰς τὴν εὐρείαν Λεωφόρον ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ΔΟΞΑΝ τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ καὶ εὐτυχίαν τῶν κατοίκων της.

Τὰ «ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ»

Διευθύνσεις κατὰ νόμον: Ὑπεύθυνος συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρ. 6 § 1 ν. 1092/1938 Διεύθυνσις ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ κατοικία 88ος Ἰπποκράτους 9 τηλ. 614.431 ΑΘΗΝΑΙ
Διευθ. Τυπογραφείου Διον. Πετσάλης κατοικία Ψαρομυλικοῦ 15 τηλ. 22.062 Ἀθῆναι, ΤΙΜΗ τεύχ. 3

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΕΡΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΥΧΕΡΟΥΣ ΤΟΥ

ΔΕΚΑΔΑΣ ΚΕΡΔΗ ΕΙΣ ΣΠΙΤΙΑ ΚΑΙ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΑΣ ΚΕΡΔΗ

ΕΙΣ ΜΕΤΡΗΤΑ ΑΠΟ 10.000 - 1.000.000 ΔΡΑΧ.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ 1929

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος διενεργεῖ ἀσφαλίσεις
ἐπὶ τῶν προϊόντων καὶ τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ κεφαλαίου
τῶν ἀγροτῶν, κατὰ τῶν κινδύνων:

ΧΑΛΑΖΗΣ
ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΩΝ
ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ γεωργικῶν
ἐκμεταλλεύσεων
ΠΥΡΟΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ἐπίσης ἀσφαλίζει τὰ

ΣΩΜΑΤΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

ΕΙΔΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡΧ. 34.000.000

Διεύθυνσις γραφείων: ΑΘΗΝΑΙ - ὁδὸς Ἀκαδημίας 23

ΤΗΛΕΦ.

{ 616.144
616.147
613.908
614.263

